

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Hospodářská fakulta

Studijní program: 6208 M – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208 T085 – Podniková ekonomika

Podpora malého a středního podnikání z pohledu Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s.

**Small and medium sized enterprise support from the viewpoint of
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.**

DP-PE-KPE-200431

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

Tomáš Struhár

3146070560

Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Syrovátková, KPE

Konzultant: Ing. Jaroslav Dlouhý, ČMZRB, a. s.

Počet stran: 67

Počet příloh: 4

Datum odevzdání: 19. 12. 2003

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Hospodářská fakulta

Katedra podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2003/04

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

pro **Tomáše Struhára**

program č. M 6208 Ekonomika a management
obor č. 6208 T085 Podniková ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 111 / 1998 Sb. o vysokých školách a navazujících předpisů určuje tuto diplomovou práci:

Název tématu: **Podpora malého a středního podnikání z pohledu Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s.**

Pokyny pro vypracování:

1. Charakteristika malého a středního podnikání
2. Podpora malého a středního podnikání v České republice
3. Podpora malého a středního podnikání z pohledu Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s.
4. Návrhy k rozšíření podpory malého a středního podnikání

Rozsah grafických prací:

50 - 60 stran textu + nutné přílohy

Rozsah průvodní zprávy:

Seznam odborné literatury:

BARROW, C.: *The Essence of Small Business*. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992

BLACKWELL, E.: *How to Prepare a Business Plan*. London: Kogan Page, 1991

RYDVALOVÁ, P.: *Drobné podnikání*. Liberec: TU v Liberci, 1999

MATĚJKOVÁ, J.: *Podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky*. Praha: Victoria Publishing, 1994

VEJDĚLEK, J.: *Jak založit a převzít podnik*. Praha: Grada Publishing, 1997

Interní materiály Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s.

Internet

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jaroslava Syrovátková

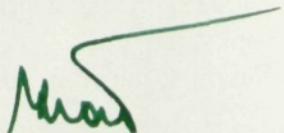
Konzultant: Ing. Jaroslav Dlouhý, Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.

Termín zadání diplomové práce: 31. 10. 2003

Termín odevzdání diplomové práce: 21. 5. 2004

doc. Ing. Ivan Jáč, CSc.
vedoucí katedry

prof. Ing. Jiří Kraft, CSc.
děkan Hospodářské fakulty

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval všem, kteří mi poskytli cenné rady a odborné konzultace, zvláště pak vedoucí práce Ing. Jaroslavě Syrovátkové z KPE Technické univerzity Liberec a Ing. Jaroslavu Dlouhému z Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s., Praha.

Místopřísežné prohlášení

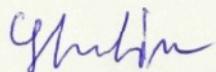
Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury pod vedením vedoucího a konzultanta. Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo) a § 35 (o nevýdělečném užití díla k vnitřní potřebě školy).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé práce a prohlašuji, že souhlasím s případným užitím mé práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom toho, že užití mé diplomové práce či poskytnutí licence k jejímu užití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do její skutečné výše).

Po pěti letech si mohu tuto práci vyžádat v Univerzitní knihovně TU v Liberci, kde je uložena, a tím výše uvedená omezení vůči mé osobě končí.

V Liberci dne 19. 12. 2003

Tomáš Struhár

Resumé

Zkušenosti ze světa ukazují, že největší dynamiku růstu vykazují právě malé a střední podniky (MSP). Sektor MSP představuje velkou část pracovní síly a významně se podílí na tvorbě HDP. Cílem této práce je ukázat některá specifika MSP, popsat jejich hlavní problémy, které z nich vyplývají a zmapovat systém podpory MSP v ČR. V práci jsou popsány konkrétní typy podpor a také instituce, které se poskytováním podpor zabývají, hlavní důraz je kladen na ČMZRB. Nakonec práce obsahuje doporučení pro zkvalitnění stávajícího, neustále se vyvíjejícího systému podpory MSP.

Resumé

World's experiences reflect that the small and medium sized enterprise (SME) embody the highest dynamic. SME presents a great part of the workforce and it strongly participates on GDP. The aim of this work is to show some specifics of the SME, describe its main problems and chart the system of SME support in the Czech Republic. There are mentioned types of SME support and some institutions having a share on the system promoting SME with main accent to the ČMZRB. At the end there is a recommendation for improving present system of the SME support.

Obsah:

Prohlášení	4
Resumé	5
Obsah	6
Seznam symbolů a zkratek	8
1 Úvod	11
2 Charakteristika malého a středního podnikání	13
2.1 Vymezení základních pojmu	13
2.2 Definice MSP	15
2.3 Význam MSP	18
2.4 Výhody a nevýhody MSP	19
2.4.1 Výhody MSP	19
2.4.2 Nevýhody MSP	20
2.5 Příčiny neúspěchu MSP	22
3 Podpora MSP v ČR	24
3.1 Politika podpory MSP	24
3.1.1 Cíle politiky	24
3.1.1.1 Dlouhodobé cíle	24
3.1.1.2 Střednědobé cíle	24
3.1.2 Zaměření politiky	25
3.1.3 Překonávání bariér přístupu na trhy	26
3.2 Státní podpora MSP	27
3.2.1 Legislativní rámec	27
3.2.2 Programy podpory	27
3.3 Podpora MSP z EU	32
3.3.1 Předvstupní nástroje	32
3.3.2 Víceleté programy pro MSP	33
3.3.3 6. Rámcový program EU	34
3.3.3.1 CRAFT	34
3.4 Instituce poskytující podporu MSP	35
3.4.1 Českomoravská záruční a rozvojová banka	35
3.4.2 Agentura pro rozvoj podnikání	36
3.4.3 Podnikatelské inovační centrum	36
3.4.4 Regionální poradenské a informační centrum	37
3.4.5 Design centrum České republiky	37
3.4.6 Česká agentura na podporu obchodu	38
3.4.7 Česká agentura pro zahraniční investice	38
3.4.7.1 Nový CzechInvest	39
3.4.8 Hospodářská komora České republiky	40
3.4.9 Centrum pro regionální rozvoj ČR	40
3.4.10 Regionální rozvojová agentura	41
3.4.11 Euroinfocentrum	42

3.4.12 Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR	42
3.4.13 Asociace podnikatelů a manažerek	44
3.4.14 Sdružení podnikatelů ČR	44
3.4.15 Business Angels Czech	45
3.4.16 Národní asociace pro rozvoj podnikání	45
3.4.17 Czech Venture Partners	46
4 Podpora MSP z pohledu ČMZRB	47
4.1 Historie ČMZRB	47
4.2 Akcionářská struktura	47
4.3 Poskytované služby	48
4.3.1 Bankovní záruky	49
4.3.2 Zvýhodněné úvěry	50
4.3.3 Příspěvky k úhradě úroků	50
4.3.4 Jiné finanční příspěvky	51
4.4 Podmínky pro účast v programech podpory MSP	51
4.5 Programy podpory pro rok 2003	52
4.5.1 ZÁRUKA	52
4.5.2 KREDIT	53
4.5.3 START	54
4.5.4 TRH	55
4.5.5 VESNICE	56
4.5.6 REGENERACE	56
4.5.7 KOOPERACE	57
4.5.8 REKONSTRUKCE	58
4.5.9 SPECIÁL	60
4.5.10 POHRANIČÍ	60
4.6 Programy podpory v letech 2001 – 2003	61
4.7 Prostředky vynaložené na financování programů MSP	62
4.8 Vliv ekonomického prostředí na činnost banky v roce 2002	62
4.9 Obchodní činnost banky při podpoře MSP	64
4.9.1 Rok 2002	64
4.9.2 Záruční obchody	65
4.9.3 Úvěry	68
4.9.4 Finanční příspěvky	68
4.10 Zastavení přijímání žádostí	70
5 Návrhy k rozšíření podpory MSP	71
6 Závěr	76
Seznam literatury	78
Seznam příloh	80
Přílohy	81

Seznam symbolů a zkratek

§	paragraf
%	procento
AMSP	Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR
apod.	a podobně
APM	Asociace podnikatelek a manažerek
ARP	Agentura pro rozvoj podnikání
a. s.	akciová společnost
AV	Akademie věd
BAC	Business Angels Czech
Bc.	Bakalář
BIC	Podnikatelské inovační centrum
CBC	Cross- Border Cooperation, Program přeshraniční spolupráce
CRAFT	Co-operative Research Action for Technology
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
CSc.	Kandidát věd
CVP	Czech Venture Partners
CzechIndustry	Agentury pro rozvoj průmyslu ČR
CzechInvest	Česká agentura pro zahraniční investice
CzechTrade	Česká agentura na podporu obchodu
č.	číslo
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČS	Česká spořitelna
ČSN	česká technická norma
ČSOB	Československá obchodní banka
D	doprava
DC ČR	Design centrum České republiky
Doc.	Docent
DP	drobný podnik
EIC	Euroinfocentrum
EK	Evropská komise
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme, Systém řízení podniku a auditů z hlediska ochrany životního prostředí

ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
EURO	jednotka společné evropské měny
GDP	Gross domestic product
HDP	hrubý domácí produkt
hl. m.	hlavní město
HK ČR	Hospodářská komora České republiky
Ing.	Inženýr
ISO	International Organization for Standardization
ISPA	Instrument for Structural Policies Pre-accession, Program pro předvstupní infrastrukturální investice
JUDr.	Doktor práv
KB	Komerční banka
Kč	Korun českých
Kčs	Korun československých
KPE	Katedra podnikové ekonomiky
ks	kusů
Ltd.	Limited
max.	maximum
MBA	Master of Business Administration
MF	Ministerstvo financí
Mgr.	Magistr
mil.	milion
mld.	miliarda
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MP	malý podnik
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPR	Městské památkové rezervace
MPZ	Městské památkové zóny
MSP	malé a střední podnikání
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NARP	Národní asociace pro rozvoj podnikání
NUTS	Nomenclature u teritories statistic, Územní statistické jednotky
O	obchod
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
P1 až P10	Praha 1 až Praha 10

p. a.	per annum, ročně
Phare	Pologne-Hongrie Actions pour la Reconversion Economique, Program finanční a odborné spolupráce EU se zeměmi střední a východní Evropy
Ph.D	Doktor
PhDr.	Doktor filozofie
PR	Památkové rezervace vesnického typu
příp.	případně
PV	průmyslová výroba
PZ	Památkové zóny vesnického typu
resp.	respektive
RPIC	Regionální poradenské a informační centrum
RRA	Regionální rozvojová agentura
ŘV	řemeslná výroba
S	služby
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development Speciální předvступní program pro zemědělství a rozvoj venkova
Sb.	sbírka
SME	Small and medium sized enterprise
SP ČR	Sdružení podnikatelů České republiky
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
str.	stránka
SV	stavební výroba
tis.	tisíc
t. j.	to jest
TU	Technická univerzita
TUL	Technická univerzita v Liberci
UK	United Kingdom
ÚSKP	Ústřední seznam kulturních památek
USA	United States of America, Spojené státy americké
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
www	world wide web
zam.	zaměstnanci
živ.	živnost
ŽO	živnostenské oprávnění

1 Úvod

Předmětem této diplomové práce je vymezení, osvětlení a zmapování problematiky malého a středního podnikání (MSP) v České republice (ČR), především pak jeho podpory ze strany státu, prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB). Budou také charakterizovány možnosti podpory od dalších institucí, působících na území ČR, které se touto problematikou zabývají, i možnosti podpory z prostředků EU.

MSP hrají v dnešním dynamickém světě nezastupitelnou úlohu, vyznačují se větší pružností, větší citlivostí na požadavky trhu, vytvářením nových pracovních příležitostí. Na druhé straně se tyto podniky setkávají i s celou řadou překážek a bariér, které musí překonávat. Mezi nejčastější příčiny jejich neúspěchu patří například znevýhodněné postavení ve srovnání s velkými podniky, nedostatek kapitálového vybavení, ztížený přístup k veřejným zakázkám a úvěrům, nedostatek záruk apod. Je třeba vytvářet předpoklady pro vznik a vývoj MSP, neboť právě MSP jsou vzhledem k jejich počtu, pružnosti a významu pro zaměstnanost v ekonomice předmětem státního zájmu všude v rozvinutých tržních hospodářstvích.

Ve druhé kapitole bude autor charakterizovat sektor MSP, vymezí základní pojmy, se kterými bude dále pracovat, nastíní obecný vývoj MSP, prozkoumá výhody a nevýhody MSP ve srovnání s velkými podniky, či možné příčiny neúspěchu těchto firem.

Třetí kapitola se bude týkat již konkrétních možností podpory MSP realizovaných v ČR. Nahlédně se na politiku podpory MSP, na její hlavní cíle, na konkrétní programy podpory MSP vyhlašované Vládou ČR a realizované zákonem určenými institucemi. Zmíněna bude i možnost získání podpory z prostředků EU. Dále budou charakterizovány instituce působící v ČR a zabývající se podporou MSP.

Předmětem čtvrté kapitoly bude ČMZRB, bankovní instituce, specializující se především na realizaci finančních programů podpory MSP jako jsou úvěry, záruky, či příspěvky. Budou detailně charakterizovány a analyzovány programy podpory MSP a jejich průběh jak v minulých letech, tak v současnosti.

Pátá kapitola bude věnována připomínkám a doporučením k podpoře MSP v ČR, návrhům, které mohou zlepšit podmínky pro rozvoj sektoru MSP, a to jak na obecné rovině, tak i v konkrétních případech.

Cílem diplomové práce je podat ucelený náhled na problematiku podpory MSP v ČR, umožnit čtenáři získat komplexní přehled o možnostech podpory pro sektor MSP. Dále diplomová práce přináší možnost podívat se na podporu MSP z pohledu významné, mezinárodně důvěryhodné a pro daný účel založené, specializované bankovní instituce, ČMZRB. Se vstupem ČR do EU význam ČMZRB vzroste, banka se stane u vybraných programů přímým příjemcem finančních prostředků ze Strukturálních fondů EU.

2 Charakteristika malého a středního podnikání

Podnik je samostatnou právní, ekonomickou, organizační a finanční jednotkou. Jeho velikost je ovlivněna řadou činitelů, mezi které patří například: přírodní faktory, demografické faktory, charakter základních prvků výroby, použitá technika, technologie, způsob organizace, vědeckotechnický rozvoj apod.

Až do konce 60. let byla většina ekonomik v Evropě charakteristická růstem velkých podniků s centralizovanou strukturou řízení. Rozvíjely se teorie o výhodách velkovýroby. Převládala představa, že vědeckotechnický pokrok, využití předností specializace a integrace si vynucuje koncentraci výroby a velké produkční celky. Od počátku 70. let se však začalo projevovat vyšší tempo růstu zaměstnanosti u malých podniků ve srovnání s velkými, velmi rychle jejich počet rostl.

Postupně se začal měnit pohled na ekonomicke teorie o firmách, byla znova objevena důležitost stimulace a motivace podniků. Zejména úspěšná konkurence Japonska a USA vůči Evropě sehrála rozhodující úlohu v posuzovaní významu malých firem v hospodářství. Z hlediska podílu na počtu podniků, zaujímají MSP stále větší podíl.

Lze tedy konstatovat, že MSP ve většině zemí dnes hrají velkou roli v hospodářském růstu a vytvářejí velkou část všech pracovních míst. Je tomu tak i v českém soukromém sektoru, kde se MSP stávají hybnou silou a bude na nich zda obstojí v silné konkurenci po vstupu ČR do EU.

2.1 Vymezení základních pojmu

Podnikání: dle Zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku ve znění pozdějších předpisů, se podnikáním rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku¹.

Podnikatel: podnikatel je v obchodním zákoníku definován jako:

- a) osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- b) osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,

¹ Zákony II/2003, Poradce s. r. o., Český Těšín 2003, str. 9

- c) osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- d) fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsaná do evidence podle zvláštního předpisu¹.

Podnikatelem může být jednotlivec (fyzická osoba) nebo právnická osoba (obchodní a kapitálové společnosti).

Obchodní rejstřík: obchodní rejstřík je (dle obchodního zákoníku) veřejný seznam, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje týkající se podnikatelů, nebo organizačních složek jejich podniků, o nichž to stanoví zákon. Do obchodního rejstříku se zapisují především tyto údaje:

- a) firma, u právnických osob sídlo, u fyzických osob bydliště a místo podnikání, liší-li se od bydliště,
- b) identifikační číslo,
- c) předmět podnikání (činnosti),
- d) právní forma právnické osoby,
- e) jméno a bydliště nebo firma a sídlo osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členy, jestliže je statutárním orgánem nebo jeho členem právnická osoba, též jméno a bydliště osob, které jsou jejím statutárním orgánem nebo jeho členem,
- f) označení, sídlo a předmět podnikání (činnosti) odštěpného závodu nebo jiné organizační složky podniku, jméno vedoucího a jeho bydliště,
- g) jméno prokuristy a jeho bydliště s uvedením způsobu, jakým za podnikatele jedná,
- h) další skutečnosti, stanoví-li to zákon.

Povinnost zapsat se do obchodního rejstříku mají obchodní společnosti u kterých to určí zákon. Povinný zápis se vztahuje také na zahraniční fyzické a právnické osoby, které chtějí podnikat na území naší republiky.

Dobrovolný zápis do obchodního rejstříku se týká fyzických osob, které se zapisují na vlastní žádost. Povinnost fyzické osoby zapsat se do obchodního rejstříku vzniká v situaci, kdy výše jejího čistého obratu v posledních dvou účetních obdobích překročila částku, která zakládá povinnost ověření účetní závěrky auditorem, či pokud provozuje živnost průmyslovým způsobem nebo

¹ Zákony II/2003, Poradce s. r. o., Český Těšín 2003, str. 9

to stanoví zvláštní právní předpis. Podnikatelé zapsaní v obchodním rejstříku mají povinnost vést podvojné účetnictví.

Živnost: podle Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon), se jedná o soustavnou činnost provozovanou samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem¹.

Živnostník: je fyzická osoba, která splňuje živnostenským zákonem stanovené podmínky pro provozování činnosti (způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, věková způsobilost, u vázaných živností doklad o odborné způsobilosti apod.).

Živnostenský rejstřík: v živnostenském rejstříku vedou živnostenské úřady údaje o podnikatelích, kteří mají v jejich územní působnosti sídlo, bydliště či místo podnikání. Živnostenský zákon uvádí údaje, které se v živnostenském rejstříku evidují. Mezi hlavní údaje u fyzické osoby patří identifikační číslo, jméno, příjmení, bydliště, rodné číslo, obchodní jméno, místo podnikání a řada dalších. U právnické osoby to jsou: obchodní jméno, sídlo, identifikační číslo a u fyzických osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členy: jméno, příjmení, státní občanství, bydliště a další. Dále se v živnostenském rejstříku uvádí především předmět podnikání, druh živnosti, doba platnosti živnostenského listu nebo koncesní listiny, datum vzniku živnostenského oprávnění, datum zahájení provozování živnosti, prohlášení a zrušení konkursu, vstup právnické osoby do likvidace. Živnostenský zákon dále uvádí, že živnostenský rejstřík je veřejným seznamem (většina údajů o podnikatelích je volně přístupná). Právo nahlížet a pořizovat si z něj výpisy či opisy má každý. V současnosti lze obchodní rejstřík prohlížet i na internetu a to zdarma.

Firma: je obchodní název označující podnikatelský právní subjekt; pod tímto názvem vykonává právní subjekt svou činnost, uskutečňuje právní úkony při podnikání a uzavírá obchody².

2.2 Definice MSP

Dříve neexistovala žádná univerzální definice MSP. První definování MSP v ČR bylo Zákonem č. 299/1992 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání. Kategorie MSP byla tehdy

¹ Zákony II/2003, Poradce s. r. o., Český Těšín 2003, str. 455

² Vejdělek, J.: Jak založit nebo převzít podnik. Praha, Grada Publishing, 1997, str. 12

vymezena pouze jediným kritériem a to počtem maximálně 500 zaměstnanců. V rámci harmonizace našeho práva s právem ES, byl tento zákon novelizován Zákonem č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání. V účinnost vstoupil tento zákon od 1. 1. 2003.

Za malého a středního podnikatele se pro účely tohoto zákona považuje podnikatel, pokud :

- a) zaměstnává méně než 250 zaměstnanců,
- b) jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nepřesahují 980 mil. Kč, nebo má čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahující 1 450 mil. Kč,
- c) je nezávislý.

Za malého podnikatele se považuje podnikatel, pokud:

- a) zaměstnává méně než 50 zaměstnanců,
- b) jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nepřesahují 180 mil. Kč nebo má čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahující 250 mil. Kč,
- c) je nezávislý.

Za drobného podnikatele se považuje podnikatel, pokud:

- a) zaměstnává méně než 10 zaměstnanců,
- b) jeho aktiva, uvedená v rozvaze, nepřesahují 180 mil. Kč nebo má čistý obrat za poslední uzavřené účetní období nepřesahující 250 mil. Kč,
- c) je nezávislý.

Malý a střední podnikatel je nezávislý, jestliže není více než 25% jeho kapitálu, nebo hlasovacích práv vlastněno podniky které nejsou malé a střední.

Výše uvedený zákon č. 47/2002 Sb. definuje oblasti, do kterých může být podpora poskytnuta. Jedná se o projekty zaměřené na:

- a) investice,
- b) výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
- c) zvyšování odbornosti dospělých,
- d) hospodářské a technické poradenství,
- e) projekty sdružení pro rozvoj MSP a k posílení jejich postavení na trhu,
- f) získávání informací o podnikání,

- g) projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky MSP využívají,
- h) projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- i) vytváření nových pracovních míst,
- j) navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- k) zavedení systémů zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
- l) projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí.

Zákon č. 47/2002 Sb. dále uvádí formy, kterými může být podpora poskytnuta:

- a) návratná finanční výpomoc,
- b) dotace,
- c) finanční příspěvek,
- d) záruka,
- e) úvěr se sníženou úrokovou sazbou.

Pro srovnání zde autor uvádí doporučení Evropské komise pro členění MSP:

Střední podniky:

- méně než 250 zaměstnanců
- roční obrat do 40 mil. EUR nebo objem aktiv do 27 mil. EUR
- nezávislost, tj. max. 25 % kapitálu je ve vlastnictví jiného subjektu

Malé podniky:

- méně než 50 zaměstnanců
- roční obrat do 7 mil. EUR nebo objem aktiv do 5 mil. EUR
- nezávislost, tj. max. 25 % kapitálu je ve vlastnictví jiného subjektu

Mikropodniky:

- méně než 10 zaměstnanců

2.3 Význam MSP

MSP je pro ekonomiku státu velmi podstatnou částí podnikatelského sektoru. Přílišné zdůrazňování jeho důležitosti není předmětem této práce, a proto jen zkrácenou formou uvedu jednotlivé aspekty, pro něž je MSP věnována taková pozornost:

- a) *Citlivost ke změnám*¹: Malé firmy jsou omezeny ve svých zdrojích a to je nutí rychle se přizpůsobovat výkyvům trhu. To zároveň vyhovuje jejich velikosti, která velmi souvisí s mrštností. Velké firmy tuto mrštnost a výhradní odkázanost na tendenci trhu nepocítí už takovou intenzitou a často pokračují ve svém směru, který už ekonomika třeba nenaznačuje.
- b) *Hlavní zdroj inovace*²: Tato vlastnost MSP do jisté míry souvisí s první jejich výhodou, s citlivostí ke změnám. Vychází ze samé podstaty obou typů podniků. Velké podniky své produkty vyvíjejí v procesu drobných zlepšení nebo propracovanější technologie. Malé podniky se mnohem více pokoušejí o technologický skok v inovaci produktu, což úzce souvisí s podnikatelskou příležitostí.
- c) *Vytváření pracovních příležitostí*³: Je mylnou domněnkou, že hlavními tvůrci pracovních příležitostí jsou velké firmy. Jedná se však o omyl, který je patrný zejména během každé hospodářské krize. Souvisí to právě s mnohem dravějším využíváním podnikatelských příležitostí, v jejichž důsledku se zákonitě vytvářejí pracovní místa větším tempem, než ve velkých podnicích. Právě v obdobích hospodářské krize jsou patrné přesuny pracovních sil z velkých podniků do sektoru MSP.
- d) *Stabilita během hospodářského vývoje*: Z dlouhodobých pozorování vyplývá, že celkový přínos malých firem se mění mnohem méně v závislosti na čase ve srovnání s velkými firmami. Dalo by se tedy říci, že v absolutním součtu jsou MSP odolnější vůči vlivům hospodářské recese.

¹ Barrow, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992, str. 38

² Barrow, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992, str. 39

³ Barrow, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992, str. 40

Dále MSP působí v ekonomice účelně jako doplňkové firmy k velkým podnikům, vytvářejí fond kvalifikovaných a částečně vyškolených pracovníků, poskytuje dostatečnou živnou půdu pro podnikatelské a manažerské talenty, vyplňuje mezery na trhu, které nejsou ziskové pro větší podniky, apod.

2.4 Výhody a nevýhody MSP

Pro rozvoj MSP jsou rozhodující podmínky, za kterých mohou rozvíjet svojí hospodářskou činnost. Ekonomické prostředí do značné míry určuje a ovlivňuje poptávku po jejich produktech a službách, může tak usnadňovat nebo naopak omezovat jejich přístup na trhy, které jsou důležité pro jejich vznik a další růst.

2.4.1 Výhody MSP

MSP na rozdíl od velkých podniků disponují celou řadou nezanedbatelných výhod. Mezi základní výhody patří :

- *pružnost a přizpůsobivost* - malé podniky mají možnost pružně reagovat na poptávku, tedy na požadavky spotřebitelů a jejich změny. V poměrně krátkém období jsou schopny své výrobky či služby přizpůsobit. U velkých podniků by takováto změna přinesla velké investiční náklady.
- *organizační struktura* - u malých podniků bývá jednoduchá a přehledná. Komunikace v podniku proto probíhá velmi rychle a efektivně. Řízení podniku je většinou v rukou samotných majitelů, nemělo by tedy docházet ke konfliktu zájmů mezi managementem a majiteli. Jsou přesně a jasně stanoveny úkoly a odpovědnosti v podniku. V průhledné organizační struktuře je schováno i snadné rozhodování, které není zatíženo tendencí k byrokracii.
- *kapitálová nenáročnost* - výrobní program MSP je většinou úzce specializován na několik druhů výrobků, proto nároky na počáteční kapitál nejsou tak vysoké. Navíc je možné plně

kontrolovat provozní náklady na výrobu a snažit se o jejich minimalizaci, což nepochybně souvisí s konkurenceschopností ve vztahu k velkým podnikům, které naopak mají tendenci k monopolnímu chování a tedy neefektivnosti výroby.

- *absence odborů* - i tato záležitost, přestože se může zdát jako okrajová, může vést k nepochybně výhodě. Odborové organizace jsou vnímány spíše negativně. Odborové organizace u nás působí většinou u velkých podniků.
- *regionální problémy* - MSP je často rozvíjeno i v regionech, kde velké podniky selhaly, nebo nestačily ekonomickému vývoji. Právě zde bývá velký výběr mezi nezaměstnanými, kteří nepochybně dosahují kvalitních výkonů, pokud k tomu mají příležitost. Z jiného úhlu pohledu, MSP vyplňují na regionálním trhu mezeru, kterou nevyplní velké podniky a která se jim může stát vhodnou příležitostí a výzvou.
- *podpora státu* - toto téma zde nebude dále rozvíjeno, protože je náplní následujících kapitol. Jedná se o podporu ze strany státu, která slouží k potlačení některých nevýhod MSP a slouží k jejich rozvoji a umožňuje komukoliv s dostatečně vypracovaným a podloženým podnikatelským záměrem, aby se prosadil na trhu.
- *personální oblast* - osobní a přímý vztah mezi vedením a zaměstnanci, vede k nastolení důvěry a posléze k větší spolupráci a osobnímu nasazení. Ztrácí se zde anonymita a vytváří se příjemná atmosféra.

2.4.2 Nevýhody MSP

Snad žádná oblast není dokonalá. Vždy na jedné straně stojí výhody a na druhé nevýhody. Otázkou zůstává, co převyšuje. V této podkapitole autor nabízí pohled na některé nevýhody MSP :

- *kapitál* - asi základní nevýhodou MSP je špatná dostupnost ke zdrojům financování podniku. Peněžní instituce jsou velmi nedůvěřivé a jen poskromnou poskytují úvěry drobným podnikatelům, ať už je jejich záměr jakýkoli. Pozice MSP většinou nedovoluje

poskytnout dostatečné záruky. Proto většinou hlavním zdrojem financování je samofinancování. Jinou možností získání nového kapitálu je přijetí nového společníka, což s sebou nese i nevýhody.

- *vyšší náklady* - u MSP jsou provozní náklady celkově vyšší než u velkých podniků, což je dáné zákonem výnosů z rozsahu. Tedy s růstem objemu produkce náklady na jednotku produkce klesají, a to díky fixním nákladům, které se při přepočtu na jednotku produkce s jejím růstem rapidně snižují.
- *věda a výzkum* - MSP většinou nemají specializované pracoviště na vědu a výzkum, které by jim pomáhalo při vývoji nových výrobků. Důvodem bývá náročnost na finanční zdroje, které takové pracoviště vyžaduje. Věda a výzkum jsou činnosti nepochybně zajímavé, ale úspěšnost realizace nápadů na zlepšení je velmi malá.
- *kvalifikace vedení* - v čele především malých podniků se objevují lidé, kteří nemusí mít zkušenosti v oblasti řízení, organizování ani vedení lidí, což v určitých situacích může vést k problematickým situacím. Především v oblasti vedení lidí může dojít ke konfliktům a v horším případě i ke zhoršení vztahů na pracovišti.
- *konkurence* - velké podniky jsou velmi silnou konkurencí, atď už svým širokým sortimentem, možností věnovat více finančních prostředků na propagaci podniku a výrobků, či nižšími cenami. Dále velké podniky nepůsobí jen na regionální úrovni, ale většinou na celostátní nebo dokonce na mezinárodní úrovni, proto neúspěch v jedné oblasti ještě neznamená krach společnosti. Pro MSP je velmi obtížné se na mezinárodní trhy dostat.
- *personální oblast* - určité aspekty z tohoto hlediska jsou i nevýhodou. Jde především o potřebu více univerzálních pracovníků u MSP, dále pracovní doba se může více přizpůsobovat momentální potřebě podniku dle zakázek a již jmenovaný problém s nedostatečnou zkušeností vedoucích a zároveň majitelů firem.

2.5 Příčiny neúspěchu MSP

Na toto téma bylo vypracováno již mnoho studií. Často končí závěrem, že hlavním důvodem krachu firem je neschopnost. Toto však neodpovídá názorům zakladatelů. Zřejmě dochází k chybné interpretaci termínu neschopnost jako něčeho hanlivého, ačkoliv se jedná o jakýsi druh přirozeného vývoje a jen ti vyvolení mají to štěstí že založí hned napoprve podnik, který je schopen dlouhodobého přežití. Někteří z končících podnikatelů přijdou o své životní úspory, jiní skončí zadluženi. Několik z nich bude schopno znova se postavit na vlastní nohy a začnou budovat nový podnik, do kterého implementují své získané zkušenosti. Autor se domnívá, že vysoká "úmrtnost" malých podniků je nutností k tomu, aby existoval zdravý a schopný podnikatelský sektor a že s tímto rizikem musí být každý začínající podnikatel smířen.

Nově začínající podniky krachují nejčastěji z následujících příčin:

- a) *Nedostatek zkušenosti*¹: Začínající podnikatel musí být velmi všeobecný. Musí zvládnout mnoho různorodých činností. Nestačí tedy být pouze zručný ve svém řemesle.
- b) *Neexistence výrobní nebo obchodní strategie*¹: Začínající podnikatelé často nemají plán, komu budou odvádět své výrobky či služby, nebo ho mají jen zhruba načrtnut.
- c) *Přehnaná optimistická představa o velikosti trhu*¹: Pokud už plán mají, často přecení velikost poptávky a schopnost trhu absorbovat jejich výrobky za danou cenu. K témuž omylům dochází z důvodu plánování bez jakéhokoliv průzkumu trhu (bez zjištění konkurentů, zákazníků, apod.).
- d) *Podceňování volby vhodného okamžiku pro zahájení podnikání*²: Je třeba odhadnout dobu potřebnou ke zřízení provozovny, jejímu vybavení a nákupu zásob.
- e) *Nedostatek oběžného kapitálu*²: Jedná se o riziko, že počáteční kapitál nemusí stačit. Často se zapomíná, že dokud se nepodaří vytvořit stabilní prodejní síť, není zpětný tok finančních prostředků tak pravidelný, jak by bylo potřeba. Tento problém do jisté míry souvisí s analýzou bodu zvratu.
- f) *Příliš nákladné zahájení podnikání*²: Nové podnikání by mělo být zahájeno skromně a uvážlivě. Začínající podnikatel by neměl utrácet příliš brzy za "přebytečný" fixní majetek, zařízení a nadstandardní vybavení.

¹ Barrow, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992, str. 52

² Barrow, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992, str. 53

- g) *Důsledky příliš rychlého rozvoje*¹: V počátečním období podnikání mění svůj rozsah a dynamiku velice rychle. Jestliže prodej nabývá na objemu, je třeba stále více peněz v hotovosti na zajištění tohoto růstu. Dochází ke zvláštnímu druhu podnikatelského kolapsu, při kterém počet zakázek roste tak prudce, že jejich realizaci nestačí financovat tržby.
- h) *Podnikatel si plete hotové peníze se ziskem*¹: Začínající podnikatelé příliš často použijí hotovost proudící do podniku k vylepšení svého životního standardu a později jim nezbývá na placení závazků.
- i) *Špatné sídlo podniku*¹: Místo podnikání je velice důležité z důvodu marketingových aktivit, tedy čím více lidí kolem naší provozovny projde, tím lépe. Avšak na druhou stranu musí být ve shodě s předmětem našeho podnikání. To znamená, že si nelze dovolit ani zbytečně drahé sídlo pro svůj podnik.
- j) *Výběr a výchova lidí*²: U malých podniků může rozhodnout i chyba, která by se v rámci velkého podniku zcela rozplynula.
- k) *Nesprávně vedené účetnictví*²: MSP často doplácí na neznalost zákona, a tak některé firmy končí svou činnost právě na konci prvního zdaňovacího období.
- l) *Přílišná (ne-)důvěřivost*: Vůči zaměstnancům či obchodním partnerům.
- m) *Rodinné podmínky*: Podnikání vyžaduje velkou pozornost provozovatele, což může mít negativní důsledky na vztahy v rodině. Ty potom mohou být důvodem pro ukončení činnosti.
- n) *Osobnost podnikatele*: Podnikatel musí mít jisté vlohy pro podnikání již vrozené. Tyto se nedají získat tak snadno jako vědomosti, způsobilost či zkušenosti.

¹ Barrow, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992, str. 53

² Barrow, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992, str. 54

3 Podpora MSP v ČR

3.1 Politika podpory MSP

Účelem politiky je definovat vztah státu k této části ekonomiky v časovém horizontu, konkrétně do roku 2004, roli MSP v ekonomice, rozsah a formy regulace a státních zásahů nezbytných k prosazení záměrů hospodářské politiky v uvedené oblasti, včetně vymezení institucionálního rámce a způsobu jeho financování.

3.1.1 Cíle politiky

3.1.1.1 Dlouhodobé cíle

Dlouhodobým cílem politiky je umožnit fungování sektoru MSP tak, aby tento sektor přispíval ke zvyšování výkonnosti národního hospodářství, jeho technologické úrovni a jeho konkurenčeschopnosti, ke snižování nezaměstnanosti a k regionální, sociální a ekonomické diferenciaci jako základním předpokladům ekonomického rozvoje společnosti.

Měřítkem naplňování tohoto cíle je především vývoj podílu MSP na výstupech ekonomiky, na zaměstnanosti a porovnání jejich výsledků s hodnotami dosahovanými ekonomicky dlouhodobě nejúspěšnějšími státy světa a Evropy, a to jak za ekonomiku země, tak za jednotlivé regiony.

3.1.1.2 Střednědobé cíle

Mezi prioritní střednědobé cíle patří především:

- zvýšit podíl MSP na obnovení růstu ekonomiky, na její exportní výkonnost, na snižování nezaměstnanosti a na hospodářském oživení strukturálně postižených a ekonomicky slabých regionů,

- zvýšit technologickou úroveň a konkurenceschopnost MSP a vytvořit tak předpoklad jejich úspěšného začlenění do trhu EU,
- podporovat spolupráci malých a středních inovačních firem s výzkumnými pracovišti vysokých škol, Akademie věd ČR, státními i soukromými výzkumnými ústavy, velkými výrobci apod.,
- usnadnit vstup občanů do podnikání,
- nástroje a mechanismy systému podpory MSP uplatňovat v souladu s pravidly EU a racionalizovat mechanismy jeho poskytování.

3.1.2 Zaměření politiky

- a) MSP představují rozsáhlou část hospodářství a je nutné nástroje a intenzitu podpory diferencovat podle toho o jaké subjekty tohoto podnikatelského sektoru se jedná:
- občany vstupující poprvé do podnikání,
 - podniky existující krátkou dobu (do 2 let) bez předchozí podnikatelské činnosti,
 - existující MSP schopné se ucházet o zdroje komerčního financování,
- b) ve struktuře podnikatelských projektů je nutné rozlišovat:
- projekty zachování a zvyšování konkurenceschopnosti s nižšími stupni inovace, rozšiřující stávající činnost,
 - projekty s vysokým stupněm inovace, vysokým výnosovým potenciálem a zvýšenou rizikovostí,
- c) všeobecnou podporu je nutné zajišťovat v přístupu k novým informačním technologiím založeným na využití internetu, které zásadním způsobem ovlivňují schopnost existence MSP v současných podmínkách světové ekonomiky,
- d) realizace politiky vyžaduje aktivní spolupráci centra a regionů s účelnou decentralizací rozhodování o podpoře jednotlivých projektů při nutnosti zachování metodicky jednotných a transparentních postupů,
- e) k zjednodušení systému podpory a snazší orientaci podnikatelů je účelné sjednocování a koncentrace identických nebo obdobných nástrojů a programů podpory MSP.

3.1.3 Překonávání bariér přístupu na trhy

- **Trh kapitálu:** Cílem politiky je zachování současné nabídky zvýhodněného financování rozvoje existujících MSP a umožnění přístupu k výhodným zdrojům externího financování projektů pro občany vstupující do podnikání a projektů s vysokým inovačním potenciálem.
- **Trh informací a informačních technologií:** Cílem politiky v této oblasti je zabezpečit za ekonomicky přijatelných podmínek potřebný rozsah informací nutných pro vstup do podnikání, provozní, obchodní a řídící činnosti podniků.
- **Trh vzdělávání:** Cílem politiky v této oblasti bude zvýšit profesní a řídící znalosti občanů vstupujících do podnikání, podnikatelů a vedoucích pracovníků již existujících podniků.
- **Trh pracovních sil:** Cílem politiky je zabezpečení kvalifikované pracovní sily pro MSP zejména v oblasti průmyslu, stavebnictví, služeb a obchodu.
- **Poradenské a konzultační služby:** Cílem politiky je zabezpečení cenově dostupné nabídky poradenských a konzultačních služeb potřebných pro vstup do podnikání a pro jeho další rozvoj.
- **Technická a jiné standardizace a certifikace:** Cílem politiky je v této oblasti získání certifikací osvědčujících různé typy způsobilosti MSP a jejich výrobků. Dotačně bude podporováno zavádění norem řady ISO a dalších standardů a certifikací zvyšujících konkurenceschopnost MSP.
- **Výstupy výzkumu a vývoje:** Cílem politiky je zvýšit podíl MSP na komerčním využití výstupů výzkumné činnosti. K zajištění tohoto cíle bude projednán vznik fondu pro nadějně inovační podnikatelské záměry. Bude dále pokračovat realizace programů výzkumu a vývoje na podporu projektů technického rozvoje MSP. Podporován bude vznik informačního systému s nabídkou, příp. i poptávkou, týkající se služeb výzkumných organizací.
- **Provozní vstupy a výstupy pro vlastní podnikatelskou činnost:** Cílem politiky je napomoci překonávání nevýhod MSP při nákupním a prodejním marketingu. Pro zajišťování tohoto cíle ve vztahu na zahraniční trhy budou rozvíjeny aktivity CzechTrade, a to s využitím dotací snižujících finanční náklady podniků.

- **Výkon státní správy, ekonomický a právní rámec:** Cílem politiky je:
 - a) odstraňovat administrativní bariéry vzniku a rozvoje MSP, vytvářet příznivé daňové prostředí a snižovat administrativní zátěž související s rozsahem informací vyžadovaných státní správou,
 - b) uplatňovat v legislativním procesu zásadu posuzování dopadů na MSP všech změn obecně závazných právních předpisů,
 - c) zajistit provázanost údajů živnostenských úřadů a obchodního rejstříku, snížit rozsah informací vyžadovaných živnostenskými úřady od podnikatelů.

3.2 Státní podpora MSP

Rozvoj podnikání, zejména MSP, má pro ČR mimořádný význam, a to jak pro národní hospodářství, tak pro vytváření pracovních příležitostí a podporu rozvoje obcí, měst a regionů. Uvědomují si to také politici, všechny parlamentní strany se v programovém prohlášení hlásí k podpoře MSP.

3.2.1 Legislativní rámec

Pravidla pro podporu MSP z prostředků státního rozpočtu stanovuje nejen Zákon č. 47/2002 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání, ale dále i Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a Zákon č. 59 /2000 Sb., o veřejné podpoře.

3.2.2 Programy podpory

Vláda ČR schválila dne 11. 12. 2000 usnesením č. 1257 programy podpory MSP na období 2001 – 2004. Jedná se o první dlouhodobý koncept podpory MSP. V minulosti byly programy podpory MSP vyhlašovány s roční periodou. Nejedná se o fixní programy na čtyřleté období, ministr průmyslu a obchodu má na základě zmocnění obsaženého ve výše uvedeném usnesení vlády pravomoc pozměňovat programy podpory dle

aktuálních podmínek. Velký přínos tohoto dlouhodobého konceptu vidí autor v nastínění vize pro podnikatele, jak se bude podpora MSP ubírat do budoucna.

Od roku 1993 do konce roku 2002, kdy byl v platnosti Zákon č. 299/1992 Sb., o státní podpoře MSP, byli vyhlašovateli programů podpory MSP dvě ministerstva: Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) a Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Programy s plošnou platností byly v kompetenci MPO, regionální programy pak vyhlašovalo MMR.

Od 1.1. 2003 vstoupil v platnost Zákon č. 47/2002 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání, kterým se současně ruší zákon č. 299/1992 Sb. Nová legislativa soustřeďuje kompetence při vyhlašování programů podpory do rukou MPO. Tím i veškeré prostředky ze státního rozpočtu určené k financování podpor jsou soustředěny v rozpočtové kapitole MPO.

Programy podpory MSP vyhlášené MPO pro rok 2003:

- Program záruk pro malé a střední podnikatele "**ZÁRUKA**"
- Program úvěrů pro malé podnikatele "**KREDIT**"
- Program zvýhodněných úvěrů pro začínající podnikatele "**START**"
- Program podpory malých a středních podnikatelů "**TRH**"
- Program podpora malých a středních podnikatelů vytvářejících kooperační sdružení "**KOOPERACE**"
- Program podpory drobného podnikání v malých obcích "**VESNICE**"
- Program podpory malého podnikání v památkových rezervacích a zónách "**REGENERACE**"
- Program podpory podnikatelů v oblastech postižených povodní "**REKONSTRUKCE**"
- Program podpory malých a středních podniků vytvářejících podmínky pro zaměstnávání občanů z problémových skupin obyvatelstva "**SPECIAL**"
- Program podpory malých a středních podnikatelů poskytováním vývozních informačních, poradenských a vzdělávacích služeb "**MARKETING**"
- Program podpory designu pro malé a střední podnikatele "**DESIGN**"
- Program podpory poradenství a inovačního podnikání pro malé a střední podnikatele "**PORADENSTVÍ**"
- Program podpory malých podniků postižených povodněmi "**OBNOVA**"

Poskytovateli podpory jsou Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. (ČMZRB) u prvních 9 programů, Česká agentura na podporu obchodu (CzechTrade) u programu MARKETING, Design Centrum České republiky (DC ČR) u programu DESIGN a Agentura pro rozvoj podnikání (ARP) pro programy PORADENSTVÍ a OBNOVA. Některé programy jsou určeny pro podnikatelské subjekty splňující klasifikační kritéria pro MSP, malé podniky, drobné podnikatele a začínající podnikatele. Jeden podnikatelský subjekt se zpravidla může ucházet o podpory u více programů současně, ale s určitými výjimkami. Zvláštní případ představuje program SPECIAL. Podmínkou účasti v tomto programu je souběžné využívání podpory v rámci některého z programů podpory MSP.

Cílem programů podpory MSP je podpora realizace podnikatelských záměrů MSP. Podnikatelský projekt musí mít charakter průmyslové, stavební nebo řemeslné výroby, služeb (včetně zdravotnických a lékárenských) a obchodu, vymezený seznamem odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ). Všechny projekty musí být realizovány na území ČR.

Zájemci o účast v programu předkládají zpracovaný projekt na příslušném formuláři. O poskytnutí podpory rozhoduje poskytovatel podpory nebo organizace pověřená realizací programu v závislosti na splnění podmínek programů.

Tabulka č. 1: Celkový přehled a rámcové zaměření programů podpory MSP 2003

Název programu	Předmět a účel podpory	Podnik	Forma podpory	Poskytovatel
ZÁRUKA	Zvýšení konkurenceschopnosti MSP pomocí zvýhodněných bankovních záruk k bankovnímu úvěru, leasingu, rizikovému a rozvojovému kapitálu a pomocí záruk za návrhy do obchodních veřejných soutěží.	MSP	Bankovní záruky za investičně zaměřené: bankovní úvěry, leasing, rizikový a rozvojový kapitál. Záruky za návrhy do obchodních veřejných soutěží. Záruky za provozní úvěry.	ČMZRB
KREDIT	Podpora realizace podnikatelských záměrů malých podnikatelů pomocí zvýhodněných investičně zaměřených úvěrů.	MP	Investičně zaměřené úvěry se sníženou úrokovou sazbou.	ČMZRB
START	Podpora vstupu do podnikání a jeho rozvoj v počáteční fázi pro podnikatele vstupující poprvé do podnikání pomocí zvýhodněných úvěrů.	MP	Bezúročný úvěr na vstup do podnikání.	ČMZRB
TRH	Zvýšení konkurenceschopnosti MSP na domácích i zahraničních trzích v rámci přípravy na vstup do jednotného trhu EU.	MSP	Příspěvek na získání certifikátu. Příspěvek na úhradu úroků z bankovního úvěru. Příspěvek na získání značky shody ČSN TEST.	ČMZRB
KOOPERACE	Podpora zakládání a rozvoje kooperačních sdružení MSP k posílení jejich postavení na trhu.	MSP	Příspěvek k úhradě části nákladů na realizaci projektů sdružení zaměřených na společný informační systém, marketing, výchovu učňů a vzdělávání.	ČMZRB
VESNICE	Zvýšení přitažlivosti drobného podnikání a zaměstnanosti a tím i zlepšení hospodářské a sociální situace v malých obcích.	DP	Příspěvek na úhradu úroků z bankovního úvěru.	ČMZRB

REGENERACE	Zvýšení přitažlivosti malého podnikání a zaměstnanosti a tím i zlepšení hospodářské a sociální situace na konkrétně vymezeném území.	MP	Příspěvek na úhradu úroků z bankovního úvěru.	ČMZRB
SPECIAL	Zvýšení zaměstnanosti občanů z problémových skupin obyvatelstva. (Program má doplňkový charakter k ostatním programům podpory MSP.)	MSP	Příspěvek na nově zaměstnávané osoby.	ČMZRB
MARKETING	Usnadnění přístupu českých MSP na zahraniční trhy a snížení rozdílu v objemu a kvalitě informačních, poradenských a vzdělávacích služeb ve srovnání s obdobnými podniky, které působí v EU.	MSP	Dotace na marketingové: informace, vzdělávání, propagační materiály a internetovou prezentaci. Dotace na marketingové a exportní poradenství. Dotace na prezentace, výstavy a veletrhy.	CzechTrade
DESIGN	Pomoc při začleňování designu do podnikatelské strategie, při výběru designérů a získávání přístupu ke kvalitnímu designu.	MSP	Dotace na designérské služby.	DC ČR
PORADENSTVÍ	Přístup k cenově zvýhodněným odborným službám podnikatelského poradenství, k informacím a službám podnikatelských inovačních center pro inovační MSP.	MSP	Dotace na služby podnikatelského poradenství. Zvýhodněný pronájem prostor v BIC. Dotace na další služby v BIC. Školení podnikatelů.	ARP

REKONSTRUKCE	Cílem programu je vytvářet zvýhodněné podmínky pro obnovu činnosti malých a středních podniků mimo zemědělskou a lesnickou pravovýrobu, které byly v roce 2002 postiženy povodní.	MSP	Příspěvek na úhradu úroků ve výši 2 až 7 procentního úroku z bankovního úvěru. Intenzívní záruka za zůstatek úvěru až do výše 90 % jistiny úvěru a nesplacených úroků nepřesahujících 30 % zůstatku jistiny úvěru, příp. za leasing. Úvěr ve výši od 1 mil. Kč do 10 mil. Kč s pevnou úrokovou sazbou platnou po celou dobu splácení úvěru ve výši 2 % p.a.	ČMZRB
OBNOVA	Cílem programu je urychlit ekonomickou a sociální revitalizaci povodněmi zasažených oblastí prostřednictvím nebankovních zvýhodněných půjček, poskytovaných poškozeným malým podnikům. Půjčky jsou určeny především na opravy a nákup strojů, zařízení, materiálu, zásob a na rekonstrukci provozoven.	MP	Nebankovní zvýhodněná půjčka v rozsahu od 250 tis. do 1 mil. Kč pro jeden podnikatelský subjekt. Na obnovu stálých aktiv může být čerpán celý odsouhlasený objem půjčky až do 1 mil. Kč, na posílení oběžných aktiv lze použít maximálně 500 tis. Kč.	ARP

Zdroj:<http://www.businessinfo.cz/Default.asp?MainPage=pub/pubFullView.asp&pubNewsID=7749&forNewsID=7749&PubTreeID=1000881>

3.3 Podpora MSP z EU

3.3.1 Předvstupní nástroje

Květen 2004 a vstup ČR do EU přinese změny nejen v oblasti podpory MSP z EU, ale i obecně z hlediska čerpání prostředků z EU. V současnosti, kdy ČR není členem EU, může čerpat prostředky z takzvaných předvstupních fondů. Očekávaným zdrojem jsou Strukturální fondy EU a Kohezní fond. Z těchto fondů bude moci ČR čerpat od 1.5. 2004, kdy se stane členem EU. Současně s tímto datem skončí možnost čerpaní prostředků z předvstupních fondů.

Přípravou na možnost čerpaní prostředků ze Strukturálních fondů jsou 3 předvstupní nástroje:

- **Phare:** Program Phare představuje hlavní nástroj finanční a technické pomoci zemím střední a východní Evropy v přípravě na jejich vstup do EU.
- **ISPA:** Projekty v rámci ISPA mají pomoc kandidátským zemím splnit standardy EU týkající se životního prostředí a vyvinout kvalitní dopravní infrastrukturu potřebné pro hospodářský rozvoj a volný pohyb osob a zboží v rámci rozšířené EU. Cíle tohoto programu jsou totožné se záměry Kohezního fondu, prostřednictvím kterého jsou financovány podobné projekty v EU.
- **SAPARD:** Tento předvstupní program má za cíl připravit kandidátskou zemi na společnou zemědělskou politiku EU a to podporou investic do sektoru zemědělství a rozvoje venkova.

Z prostředků Phare je mimo jiné finančně podporován program pro MSP POHRANIČÍ, o kterém se autor zmíní v další části diplomové práce.

3.3.2 Víceleté programy pro MSP

Významným nástrojem podpory MSP ve státech EU je v současnosti Víceletý program pro podniky a podnikání, a zejména pro MSP na období 2001 – 2005 (Víceletý program). Víceletý program je otevřen i pro kandidátské země EU. Pro ČR je to již druhý Víceletý program, kterého se účastní.

Víceletý program je orientován na tři klíčové oblasti:

- finanční nástroje zaměřené na překonání nedostatků kapitálového trhu ve vztahu k začínajícím podnikům a vůči MSP,
- podpůrné služby poskytované podnikům prostřednictvím Euroinfocenter (EIC),
- předávání zkušeností z nejlepších postupů a projektů uplatňovaných v zemích EU.

Projekty, které jsou realizovány v rámci Víceletého programu, směřují do pěti základních odborných okruhů:

- zvýšení růstu a konkurenceschopnosti podniků v mezinárodní ekonomice založené na znalostech,
- podpora podnikání,
- zjednodušení a zlepšení administrativního a regulačního rámce pro podnikání s cílem podpory výzkumu, inovací a vytváření nových podniků,
- zlepšení prostředí pro financování MSP,
- snazší přístup podniků k podpůrným službám a programům EU¹.

Projekty jsou realizovány zejména formou konferencí, seminářů, odborných studií a vzdělávacích programů a prostřednictvím služeb EIC. Součástí Víceletého programu jsou i finanční nástroje Evropského investičního fondu, o něž se mohou ucházet i MSP prostřednictvím vybraných finančních institucí.

3.3.3 6. Rámcový program EU

6. Rámcový program na období 2002-2006 je rámcový program ES pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace. Je pokračovatelem 5. Rámcového programu. Je to souhrn akcí na evropské úrovni, které financují a podporují výzkum. Rámcový program má sloužit dvěma strategickým cílům: za prvé k posilování vědecké a technologické základny průmyslu, za druhé ke zvýšení jeho mezinárodní konkurenceschopnosti, přičemž výzkumné aktivity mají vytvářet podporu dalším politikám EU.

3.3.3.1 CRAFT

Součástí 6. Rámcového programu jsou projekty pro MSP nazvané CRAFT (Co-operative Research Action for Technology). Projekty CRAFT jsou určeny pro podniky, které potřebují vyřešit technický problém, dokončit vývoj prototypu nebo nové technologie a přitom nemají dostatečné vlastní výzkumné kapacity. EK poskytuje projektům, které uspějí ve výběrovém řízení, dotaci

¹ MPO ČR: Podpora podnikání v České republice 2003, Praha, 2003, str. 58

až do výše 50 % rozpočtu projektu. Tuto dotaci je nutno přednostně použít k plnému pokrytí nákladů na výzkum, který provádí externí výzkumná organizace. Zbylých 50 % rozpočtu projektu musí uhradit MSP z vlastních zdrojů.

Jedná se o projekty mezinárodní spolupráce, minimální rozsah řešitelského konsorcia jsou 3 MSP ze 2 evropských zemí a 2 výzkumné organizace ze 2 zemí, celkem se musí účastnit nejméně 3 země¹.

Projekty musí být prakticky zaměřené na libovolné téma vědy a techniky. Celkový rozpočet projektu se pohybuje v rozmezí 500 tis. – 2 miliony EUR, doba trvání projektu činí 1 až 2 roky. Projekt může koordinovat jak MSP, tak i výzkumná organizace.

Vlastníkem výsledků projektu jsou MSP, které práva k využívání výsledků řeší dohodou konsorcia. Na výzkumné organizace se pohlíží jako na řešitele úkolu na zakázku s tím, že jejich náklady byly plně uhrazeny.

ČR patří mezi země, které se mohou účastnit řešení projektů za stejných podmínek, jaké mají členské státy EU.

3.4 Instituce poskytující podporu MSP

3.4.1 Českomoravská záruční a rozvojová banka

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. (ČMZRB) vznikla v počátečních fázích transformačního procesu na základě iniciativy tehdejšího Ministerstva hospodářství. Založena byla 28. ledna 1992, obchodní činnost zahájila 1. března 1992.

ČMZRB byla svěřena realizace programů na podporu MSP v ČR. Banka má k dispozici finanční prostředky, které jsou čerpány ze státního rozpočtu. Dle autorova názoru hraje tato bankovní instituce klíčovou roli při realizaci programů podpory MSP, podrobněji bude její činnost analyzována v další části diplomové práce.

¹ MPO ČR: Podpora podnikání v České republice 2003, Praha, 2003, str. 59

3.4.2 Agentura pro rozvoj podnikání

Agentura pro rozvoj podnikání (ARP) byla založena v roce 1995 jako příspěvková organizace MPO ČR. Předmět činnosti je podpora MSP v souladu se zákonem č. 47/2002 Sb. ARP se zaměřuje zejména na následující oblasti:

- a) dostupnost kvalitního poradenství, informací a odborného vzdělávání pro MSP,
- b) rozvoj inovačního podnikání a inkubátorů,
- c) správa alternativních zdrojů financování rozvojových záměrů MSP,
- d) poskytování půjček v rámci programů pro MSP,
- e) účast MSP v programech Evropské unie,
- f) spolupráce na tvorbě politiky podpory rozvoje MSP¹.

V rámci své regionální činnosti podnikatelského servisu zřídila ARP síť regionálních poradenských a informačních center (RPIC) a podnikatelských inovačních center (BIC). V současnosti u nás působí 35 RPIC a 5 BIC.

ARP je realizátorem programů podpory PORADENSTVÍ a OBNOVA.

3.4.3 Podnikatelské inovační centrum

Činnost Podnikatelského inovačního centra (BIC) je zaměřena na podnikatelské, technické a technologické poradenství. Pro začínající inovační firmy je poskytován pronájem výrobních prostorů a další servis. BIC mají vazbu na vysoké školy nebo na velké průmyslové podniky. Poradenské a informační služby pro MSP a nájem prostorů v BIC jsou dotovány jak ze státního rozpočtu, tak z programu Phare.

¹ <http://www.arp.cz/onas.htm>

3.4.4 Regionální poradenské a informační centrum

Regionální poradenská a informační centra (RPIC) poskytují pro MSP cenově zvýhodněné úvodní konzultace a služby podnikatelského poradenství, pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů, zprostředkování bankovních úvěrů, vytváření nových pracovních míst, poskytují informace o dalších možných programových podporách a podporách regionu, organizují vzdělávací semináře pro podnikatele apod.

Na úrovni regionu RPIC spolupracují s orgány místní samosprávy, s hospodářskou komorou, s podnikatelskými sdruženiami a ostatními organizacemi zabývajícími se problematikou podnikání. Řada RPIC, zvláště v příhraničních regionech, se podílí na organizování příhraniční a dvoustranné spolupráce.

3.4.5 Design centrum České republiky

Design centrum České republiky (DC ČR) bylo založeno 1. 1. 1991 a je financováno z prostředků MPO. Základním posláním DC ČR je efektivními prostředky prosazovat využívání designu ve výrobě, obchodu a službách jako jednoho z významných faktorů zvyšování komplexní jakosti výrobků, jejich konkurenční a exportní schopnosti a současně spoluvytvářet harmonickou úroveň hmotné kultury společnosti formující národní identitu produkce a tím spolupůsobit na její příznivý image v zahraničí. DC ČR je jedním z nástrojů, jimiž hospodářská politika státu podporuje rozvoj a konkurenční schopnost všech subjektů, především začínajících podnikatelů a podniků s výraznou orientací na malý a střední stav¹.

DC ČR je v souladu se zákonem č. 47/2002 Sb. poskytovatelem programu DESIGN (vyhlašovatelem programu je MPO), o kterém se autor zmiňuje v předchozí kapitole diplomové práce.

¹ Výroční zpráva o činnosti Design centra České republiky za rok 2002

3.4.6 Česká agentura na podporu obchodu

Česká agentura na podporu obchodu (CzechTrade) byla založena rozhodnutím ministra průmyslu a obchodu 1. 5. 1997 jako příspěvková organizace MPO. CzechTrade je pověřena realizací programů proexportní politiky vlády, schválené Parlamentem ČR.

Posláním CzechTrade je podporovat vývoz a zvýšení konkurenceschopnosti českých firem a podnikatelů v zahraničí. Hlavní činností, která je zaměřena na zvýšení exportní schopnosti českých firem, jsou přímé služby zahraničních kanceláří. České podniky mají možnost využívat služeb 24 zahraničních kanceláří CzechTrade. Nabídka služeb zahraničních kanceláří je velmi široká. Českým firmám lze poskytnout pomoc při vyhledávání obchodních kontaktů, ověření bonity zahraniční firmy, zpracovat průzkum trhu, prověřit zájem o nabízený výrobek, zajistit prezentaci nabídky zákazníkům v zahraničí, zjistit technické překážky vstupu na trh, organizovat úvodní obchodní jednání v zahraničí, atd.

V současné době se na území ČR nachází 14 regionálních pracovišť, která jsou budována ve spolupráci s krajskými a okresními hospodářskými komorami.

Nabídka CzechTrade obsahuje rovněž rozsáhlý program exportního vzdělávání a bezplatného poradenství, vyhledávání obchodních kontaktů v nejnovějších zahraničních adresářích a nové služby spojené s internetem a elektronickým obchodováním. Již čtvrtým rokem pokračuje CzechTrade v realizaci programu exportních pobídek pro MSP - MARKETING.

3.4.7 Česká agentura pro zahraniční investice

Česká agentura pro zahraniční investice (CzechInvest) byla založena v roce 1992 jako marketingová agentura MPO s úkolem propagovat ČR v zahraničí jako ideální místo pro zahraniční investice. Od té doby CzechInvest významně rozšířil své služby a transformoval se v rozvojovou agenturu podporující restrukturalizaci průmyslu ČR. Kromě trvalého zvyšování přílivu přímých zahraničních investic do ČR usiluje CzechInvest o maximalizaci pozitivních přínosů přímých zahraničních investic pro rozvoj našeho hospodářství.

Ve spolupráci s MPO CzechInvest navrhl a v současnosti dále rozvíjí systém investičních pobídek pro zahraniční i domácí výrobce, jehož cílem je podpořit investice do vyspělých průmyslových sektorů. ČR byla první z uchazečů o členství v EU, která přijala zákon o investičních pobídkách. Od doby přijetí systému pobídek se výrazně zvýšil příliv přímých zahraničních investic do ČR.

S rostoucím přílivem přímých zahraničních investic roste také poptávka po průmyslových nemovitostech. CzechInvest realizuje program podpory rozvoje průmyslových zón, z něhož mají obce možnost získat státní finanční příspěvek na vybudování nebo rozšíření průmyslové zóny. Tento program výrazně přispěl ke zvýšení konkurenceschopnosti ČR.

V roce 1999 zahájil CzechInvest realizaci programu podpory domácích subdodavatelů. Cílem programu je pozvednout celkovou úroveň domácích subdodavatelů a pomocí podnikům, aby se mohli stát subdodavateli nadnárodních firem.

Další projekty agentury zahrnují přípravu podmínek pro zvýšení investic do strategických služeb, přípravu strategie využití Strukturálních fondů pro rozvoj regionů a pomoc vybraným městům a obcím při definování strategie získávání investorů.

3.4.7.1 Nový CzechInvest

S účinností od 1. 1. 2004 vznikne nová instituce, Česká agentura pro podporu podnikání a investic. Zkrácený název CzechInvest si ponechá, bude se ale jednat o nově vzniklou instituci, která vznikne sloučením stávajících agentur: ARP, Agentury pro rozvoj průmyslu ČR (CzechIndustry) a CzechInvestu. Vznikne tak jednotný subjekt, jehož úkolem bude zlepšovat dosažitelnost podpory pro podnikatele v ČR. O vytvoření České agentury pro podporu podnikání a investic rozhodl ministr průmyslu a obchodu Ing. Milan Urban v dubnu tohoto roku.

Nově vzniklá agentura bude odpovídajícím partnerem strukturám EU. ČR tak bude mít vůči EU lepší vyjednávací pozici, nebude docházet k překrývání činností několika agentur a celý systém se pro konečné uživatele výrazně zprůhlední.

3.4.8 Hospodářská komora České republiky

Hospodářská komora České republiky (HK ČR) pro své členy, po dohodě i pro další podnikatele v ČR a v zahraničí, vyvíjí činnosti a poskytuje služby v souladu se zákonem č. 301/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů. HK ČR podporuje podnikání v oblastech:

- a) oblast právní a legislativní,
- b) oblast celní a certifikační,
- c) oblast zahraničních styků,
- d) oblast praktické přípravy na povolání a další vzdělávání,
- e) oblast informačního servisu,
- f) oblast integrace ČR do EU,
- g) oblast rozvoje MSP, se zaměřením na :
 - poradenství a konzultační činnost charakteru ekonomicko organizačního zejména pro MSP,
 - konzultační činnost zaměřenou na daně a finance,
 - exportně-importní poradenství včetně procedur v mezinárodním obchodě a technologie obchodních transakcí,
 - informace o nových systémech řízení MSP,
 - informace o programových podporách určených MSP.

3.4.9 Centrum pro regionální rozvoj ČR

Jedná se o příspěvkovou organizaci MMR, která vznikla v roce 1997. Posláním Centra pro regionální rozvoj (CRR ČR) je podpora činností MMR při realizaci regionální politiky. Konkrétně jde o tyto formy podpory, kdy CRR ČR:

- jako implementační agentura se zaměřuje na realizaci programů CBC Phare, Phare Regionální rozvojový fond a dále na pilotní programy regionálního rozvoje EU,
- buduje regionální informační systémy v regionech, které budou zastřešeny Integrovaným regionálním informačním systémem,
- zajišťuje činnosti monitorovacího systému,

- věcně a metodicky podporuje činnost RRA, ve kterých se budují regionální informační systémy,
- připravuje a realizuje vzdělávací programy.

CRR ČR je zastoupeno v jednotlivých regionech NUTS II svými pobočkami. Sídla poboček jsou v Praze, Chomutově, Písku, Hradci Králové, Olomouci, Ostravě a v Brně.

CRR ČR je hostitelskou organizací EIC, člena evropské informační a poradenské sítě pro MSP.

3.4.10 Regionální rozvojová agentura

Regionální rozvojové agentury (RRA) mají působnost vždy na území některého z krajů, jejich zakladateli a členy jsou převážně obce nacházející se na území příslušného kraje, HK, Agrární komory, apod.

RRA v daném kraji často provozuje informační místo CzechInvestu, bývá také hostitelskou organizací pro regionální EIC, apod. Mezi hlavní činnosti patří:

- a) poradenská činnost obcím i podnikatelům ve věci přípravy, rozvoje a koordinace projektů,
- b) monitoring a vyhodnocení připravenosti firem na podmínky EU,
- c) iniciování a řízení regionálních rozvojových projektů,
- d) příprava a zpracování strategických rozvojových plánů v regionu,
- e) asistence a podpora sektoru MSP,
- f) podporování efektivní spolupráce v ekonomickém rozvoji mezi obcemi, podnikatelskými subjekty i dalšími institucemi,
- g) poradenské a konzultační služby,
- h) informační servis - sběr, zpracování a distribuce dat a informací, marketing,
- i) identifikace možných zdrojů financování na rozvojové aktivity,
- j) organizační a technické zabezpečování rozvojových programů.

3.4.11 Euroinfocentrum

Euroinfocentra (EIC) vznikají v Evropě z iniciativy EK již od konce 80. let a tvoří v současné době síť asi 350 pracovišť v zemích EU i v řadě dalších zemí. EIC působí jako místa prvního kontaktu, kde zájemce získá buď přímo potřebnou informaci nebo kontakt na místo, kde lze informaci získat.

V současné době je na území ČR celkem 7 EIC, která jsou od roku 1999 plnoprávnými členy evropské sítě EIC. Tato EIC jsou v Praze, Plzni, Ostravě, Brně, Hradci Králové, Mostě a v Liberci. Posláním EIC je podpora MSP prostřednictvím poskytování informačních a poradenských služeb usnadňujících vstup na jednotný evropský trh a rozvoj mezinárodní spolupráce firem.

Mezi poskytované služby patří:

- vyhledávání obchodních příležitostí pro české podnikatele,
- umístění nabídky či poptávky českého podnikatele v mezinárodních databázích,
- poradenství v oblasti programů a akcí Evropské komise na podporu MSP,
- pořádání seminářů na aktuální téma,
- informace a poradenství v oblasti programů podpory MSP,
- informace o legislativě, normách a cílech v zemích EU,
- informace o podnikatelském prostředí v zemích a regionech EU,
- informace o potřebných certifikátech a technických normách nezbytných pro výrobky vstupující na vnitřní trh EU,
- informace o ochranných známkách na vnitřním trhu EU¹.

3.4.12 Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP) je právnickou osobou vzniklou na základě Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů v platném znění. Nyní je do její činnosti zapojeno více než 350 firem z ČR².

¹ http://www.karr.cz/frame_eic_hk.htm

² <http://www.amsp.cz>

AMSP je dobrovolné účelové a profesní sdružení právnických osob, které působí v různých průmyslových oborech: metalurgický a strojírenský průmysl, výroba plastů a gumy, elektronický a elektrotechnický průmysl, textilní průmysl a průmyslové služby. AMSP spolupracuje s řadou českých i zahraničních společností a institucí.

AMSP uplatňuje prostřednictvím svých členů stanoviska a názory k aktuálním ekonomickým a sociálním problémům projednávaných ve správních a legislativních orgánech a napomáhá tak k vytváření příznivého klimatu pro podnikání.

Ve vztahu ke svým členům poskytuje AMSP obecně prospěšné služby informačního, propagačního a konzultačního charakteru.

Posláním AMSP je především:

- prosazovat a obhajovat požadavky svých členů v oblasti jejich podnikatelské a společenské aktivity a tyto požadavky uplatňovat vůči státním a parlamentním orgánům a jiným institucím,
- aktivně podporovat podnikatelské zájmy členských společností v ČR, podporovat jejich zapojování do evropského a světového hospodářského systému s akcentem na přípravu na vstup do EU a předávat veškeré dostupné ekonomické, legislativní a technické informace svým členským organizacím,
- vytvářet předpoklady pro vznik rizikového kapitálu, navrhovat podpůrné programy pro inovační podnikatele, realizovat společné projekty směřující ke vzniku inovační infrastruktury,
- aktivovat zahraniční kontakty,
- všeobecně podporovat prodej, exportní aktivity svých členů včetně kooperačních nabídek, nabízet volné kapacity českých MSP na subdodávky do zahraničí,
- podporovat a rozvíjet vzájemnou spolupráci a zajišťovat operativní výměnu informací mezi členy AMSP,
- pořádat obchodní mise, odborné konference, semináře a diskusní setkání pro členy,
- organizovat prezentaci svých členů na výstavách a veletrzích.

3.4.13 Asociace podnikatelek a manažerek

Asociace podnikatelek a manažerek (APM) byla založena dne 22. 5. 1990. Je neziskovou, nevládní, dobrovolnou organizací žen, založenou na podporu rozvoje MSP žen a stimulaci profesionálního rozvoje podnikatelek a žen v manažerských funkcích. Jejím cílem je sdružovat živnostnice, podnikatelky a manažerky a vést je k tomu, aby mohly společně:

- zlepšovat obchodní a manažerské aktivity,
- vytvořit konzultační síť,
- rozvíjet pomocí vzdělávání nedostatečně využitý potenciál žen,
- rozvíjet etiku podnikání a manažerské dovednosti¹.

3.4.14 Sdružení podnikatelů ČR

Sdružení podnikatelů ČR (SP ČR) vzniklo dne 16. 12. 1989 v Praze. SP ČR, jako zaměstnavatelský svaz soukromých podnikatelů převážně malého a středního stavu, prosazuje a obhajuje zájmy svých členů, usiluje o prosazování a obhajobu zájmů, podporuje je a pomáhá jim. Vytváří podmínky pro dynamický rozvoj malého a středního podnikatelského stavu, který považuje za garanta hospodářské stability státu.

SP ČR se snaží aktivně podílet na vytváření co nejlepších podmínek pro rozvoj všech forem podnikatelské a profesní činnosti soukromých podnikatelů, živnostníků a rolníků. Z pozice soukromých podnikatelů se podílí na všech legislativních normách souvisejících s podnikatelskou sférou a vytváří konstruktivní tlak na zákonodárné a ostatní orgány státní správy ve prospěch soukromého podnikání. SP ČR mezi svými členy prosazuje zásady tržní ekonomiky s vyloučením nekalé soutěže a obhajuje jejich zájmy při jednáních s orgány státní správy a odbory.

SP ČR zprostředkovává zahraniční a domácí kontakty mezi firmami, zajišťuje přenos jejich zkušeností a poznatků v oblasti podnikání a jejich aplikaci v našich podmírkách².

¹ <http://www.apmcr.cz/about.htm>

² <http://www.sdruzenispcr.cz>

3.4.15 Business Angels Czech

Organizace Business Angels Czech (BAC) byla založena na konci roku 2001 v Praze a je řádným členem evropské sítě Business Angels, jejíž hlavní sídlo je v Bruselu a sdružuje všechny hlavní evropské společnosti zabývající se kapitálovými projekty. Cílem BAC je najít alternativní zdroje financování pro rychle rostoucí společnosti nebo projekty s velkým tržním potenciálem. Finanční a technická pomoc je především směrována na MSP.

3.4.16 Národní asociace pro rozvoj podnikání

Národní asociace pro rozvoj podnikání (NARP) byla založena v roce 1996 jako zájmové sdružení RPIC a ARP. Zakladatelská smlouva tohoto zájmového sdružení právnických osob byla podepsána dne 4. 11. 1996. Základním cílem NARP je koordinace činností členů této sítě, tj. subjektů podporujících rozvoj MSP v jednotlivých regionech a podílejících se na zdokonalování podnikatelského prostředí v ČR.

Mezi služby nabízené MSP patří:

- základní informace o podnikání,
- informace o podporách pro MSP,
- poradenství při založení firmy,
- podnikatelské plánování,
- poradenství k financování podnikatelského projektu,
- marketingové poradenství,
- manažerské poradenství,
- kurz podnikatelského minima¹.

¹ <http://www.ipi.cz/narp/html/offer.htm>

3.4.17 Czech Venture Partners

Czech Venture Partners (CVP) je investiční poradenská společnost zabývající se správou fondů rizikového kapitálu zaměřených na investice do MSP v ČR. CVP je dcerinnou společnosti K+Venture Partners.

Činnost CVP jako správce fondů rizikového kapitálu spočívá ve vyhledávání vhodných investičních příležitostí, provádění hloubkových analýz projektů a následné zprostředkování investic z fondů, které jsou pod její správou. Následně trvale monitoruje činnost firem v portfoliu fondů a realizuje výstup z těchto firem formou prodeje obchodního podílu.

4 Podpora MSP z pohledu ČMZRB

4.1 Historie ČMZRB

ČMZRB vznikla v počátečních fázích transformačního procesu na základě iniciativy tehdejšího Ministerstva hospodářství ČR a se souhlasem vlády ČR z října 1991. Založena byla 28. 1. 1992, obchodní činnost zahájila 1. 3. 1992. ČMZRB po celou dobu své existence cílevědomě naplňuje svojí činností tři hlavní, vzájemně propojené, strategické cíle:

- vytvoření zdravé bankovní instituce s vyrovnaným finančním hospodařením, jejíž bonita bude potvrzena nezávislým auditem podle mezinárodních standardů,
- průhledné hospodaření se svěřenými finančními prostředky určenými na podporu podnikání,
- co nejrozsáhlejší zapojení do systému podpory MSP a postupné vytváření zdrojových, organizačních a metodických podmínek pro účast na financování projektů s dlouhodobou návratností.

ČMZRB má ,kromě centrály v Praze, pobočky v Brně, Ostravě, Hradci Králové a Plzni. Kromě poboček disponuje ČMZRB také regionálním pracovištěm v Českých Budějovicích a informačním místem ve Zlíně na půdě Okresní hospodářské komory Zlín.

4.2 Akcionářská struktura

ČMZRB byla založena jako akciová společnost se základním kapitálem 305 mil. Kčs. V současnosti činí hodnota základního kapitálu banky 1 975,8 mil. Kč. Základní kapitál je splacen ze 100 %.

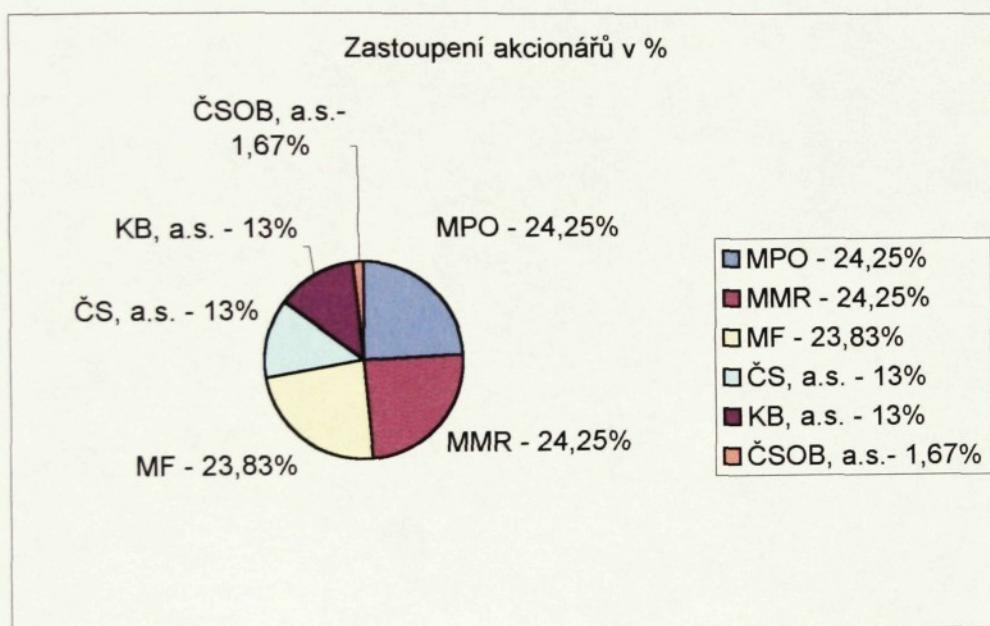
Akcie jsou neobchodovatelné, jmenovitá hodnota jedné akcie činí 222 tis. Kč, počet akcií je 8 900 ks. Převoditelnost akcií je možná pouze s předchozím souhlasem valné hromady. Jako sídlo banky je zaregistrována adresa Jeruzalémská 964/4, 110 00 Praha 1.

Aкционáři se při založení banky staly stát, respektive Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj a banky: Komerční banka, Obchodní banka, Agrobanka a Státní spořitelna. V průběhu

doby docházelo ke změnám, v polovině roku 1996 byla struktura akcionářů tato: MMR 20 %, MPO 20 %, MF 9 %. Komerční banky byly zastoupeny takto: Komerční banka, a. s. 13 %, Česká spořitelna, a. s. 13 %, Investiční a poštovní banka, a. s. 12,66 %. Československá obchodní banka, a. s. 1,68 %, Agrobanka Praha, a. s. 10,66 %. Tyto původně státní banky byly postupně privatizovány.

Současnými akcionáři jsou: MPO 24,25 %, MMR 24,25 %, MF 23,83 %, Česká spořitelna, a. s. 13 %, Komerční banka, a. s. 13 %, Československá obchodní banka, a. s. 1,67 %.

Obrázek č. 1: zastoupení akcionářů ČMZRB v říjnu 2003

Zdroj: <http://www.cmzrb.cz/Obsah/SouhrnnéInformace/Charakteristika/zaklad.doc>

4.3 Poskytované služby

ČMZRB nabízí svým klientům tyto služby:

Podpory pro MSP:

- Bankovní záruky
 - cenově zvýhodněné záruky
 - záruky za kapitálový vstup
 - záruky za návrh do obchodní veřejné soutěže

- Zvýhodněné úvěry
 - investiční
 - bezúročné
- Příspěvky k úhradě úroků
- Jiné finanční příspěvky

Podpora oprav panelových domů:

- Záruky a dotace na opravy, modernizace nebo regenerace bytových domů postavených panelovou technologií

Služby investičního bankovnictví:

- Financování prostřednictvím emisí dlužných cenných papírů – dluhopisů a směnek
- Zhodnocování volných finančních prostředků
- Speciální běžné účty (pro provádění depozitních transakcí)

Dlouhodobé rozvojové infrastrukturální programy:

- Správa úvěrových aktiv v oblasti zlepšování dopravní infrastruktury
- Dlouhodobé úvěry na financování akcí zařazených do Programu výstavby vodohospodářských investic v ČR
- Zabezpečování činností finančního manažera pro úvěry přijaté ČR od mezinárodních finančních institucí

4.3.1 Bankovní záruky

ČMZRB poskytuje cenově zvýhodněné záruky za úvěry poskytnuté komerčními bankami, záruky investorům za kapitálový vstup do MSP a záruky za návrh do veřejné obchodní soutěže. MSP obvykle zajištění, požadované komerčními bankami, nemůže poskytnout. Z hlediska MSP banky požadují často vysoké zajištění. Požadavky bank jsou dány objektivními zkušenostmi s dlužníky z této skupiny klientů a ve významné míře také skutečnými náklady. Atraktivní možností zajištění úvěru pro MSP je cenově zvýhodněná bankovní záruka ČMZRB. Pro komerční banku se pak MSP stává důvěryhodnějším klientem.

Záruka za kapitálový vstup znamená zajištění prostředků investora, který nakupuje podíl v MSP.

Záruka za návrh do veřejné obchodní soutěže je standardním produktem komerčních bank. MSP může získat tuto záruku od ČMZRB za nižší než obvyklou tržní cenu.

4.3.2 Zvýhodněné úvěry

ČMZRB poskytuje zvýhodněné investiční úvěry MSP. Tyto úvěry jsou poskytovány za sazby nižší, než je na trhu obvyklé. Sazba je často fixovaná na celou dobu splácení. Hlavní výhodou pro MSP je nejen nízká úroková sazba, ale v první řadě možnost bankovní úvěr získat. Podniky tohoto druhu mají velmi malou šanci získat standardní komerční úvěr. Úvěry MSP jsou na okraji zájmu většiny bank. Banky mají největší zájem o úvěrování podniků, které jsou prvotřídní a přesto ještě nevyužívají možnosti financování pomocí dluhopisů či jiných cenných papírů.

ČMZRB poskytuje v omezené míře také bezúročné úvěry. Jedná se o výhodnou možnost pro MSP, které získávají služby výrobního faktoru kapitálu za nulovou cenu, pominou-li se náklady související se získáním úvěru.

4.3.3 Příspěvky k úhradě úroků

Pokud MSP získá úvěr od některé z komerčních bank, pak za úrokovou sazbu, která se blíží spíše sazbám ze spotřebních úvěrů pro privátní klientelu. Pro MSP neznamená bankovní úvěr levný zdroj financování. Z důvodu vysoké úrokové sazby se může často jednat o zátěž do budoucna. ČMZRB dotuje úroky z bankovního úvěru. Na základě dokladu o zaplacích úrocích vyplácí ČMZRB MSP částky odpovídající určité úrokové sazbě. Pokud MSP získá příslib podpory, je pak jako klient pro komerční banku atraktivnější, neboť není tak citlivý na vysokou úrokovou sazbu. Podporu od ČMZRB získává MSP ve fixní výši na všechny splátky.

4.3.4 Jiné finanční příspěvky

ČMZRB poskytuje MSP také další finanční příspěvky:

- **Příspěvek na zvýšení zaměstnanosti:** lze získat podporu na každého nově přijatého zaměstnance z problémových skupin obyvatelstva,
- **Příspěvek na získání certifikátu:** umožňuje získat podporu na pořízení certifikace podle norem řady ISO 9001 nebo ISO 14001 eventuálně nákladů spojených se zaváděním Programu EMAS,
- **Příspěvek na náklady spojené s kapitálovým vstupem:** umožňuje investorovi kapitálového vstupu získat příspěvek na náklady externích služeb spojených s přípravou kapitálového vstupu,
- **Příspěvek na získání značky shody s normou ČSN TEST,**
- **Příspěvek na činnost sdružení.**

4.4 Podmínky pro účast v programech podpory MSP

Podpora je poskytována středním, malým nebo drobným podnikům, dle definice dané Zákonem č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání ve znění pozdějších předpisů (vyjimka je pouze u programu REKONSTRUKCE). Podniky musí mít sídlo na území ČR.

Podpora se neposkytuje subjektům, které nemají vypořádány všechny závazky vůči finančnímu úřadu, České správě sociálního zabezpečení, Celní správě, Pozemkovému fondu, Fondu národního majetku a Státnímu fondu životního prostředí.

Podnikatelský projekt musí mít charakter průmyslové, stavební nebo řemeslné výroby, služeb, (včetně zdravotnických a lékárenských), obchodu, vnitrozemské vodní dopravy a hromadné osobní dopravy regionálního významu (s výjimkou taxislužby), vymezený seznamem odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ).

Projekty musí být realizovány na území ČR.

Podporovány nejsou projekty obchodní činnosti s vyšším než 20 % podílem ročních tržeb z prodeje zboží dováženého příjemcem podpory ze zahraničí na celkových ročních tržbách projektu (výjimku tvoří programy START, SPECIÁL, POHRANIČÍ a REKONSTRUKCE).

Prostředky kapitálového vstupu musí příjemce využít v souladu s podmínkami konkrétního programu. Tyto prostředky nesmí být příjemcem použity na kapitálovou účast v jiných subjektech.

Délka poskytování podpor je v průběhu kalendářního roku ohraničena objemem disponibilních finančních prostředků. Na podporu není právní nárok.

4.5 Programy podpory pro rok 2003

4.5.1 ZÁRUKA

Cílem programu je pomocí zvýhodněných bankovních záruk k bankovnímu úvěru, leasingu, rizikovému a rozvojovému kapitálu usnadňovat realizaci podnikatelských projektů MSP zaměřených na investice a pomocí záruk za návrhy do obchodních veřejných soutěží a záruk za provozní úvěry zvyšovat konkurenceschopnost těchto podnikatelů.

Druhy podpor:

- Cenově zvýhodněná záruka**

Program umožňuje poskytnout cenově zvýhodněnou záruku za zůstatek bankovního úvěru nebo za leasing. Výše cenového zvýhodnění může činit až 9 % p. a. Cena za poskytnutí cenově zvýhodněné záruky hrazená podnikatelem snížená o poskytnuté cenové zvýhodnění je od 0,1 % p. a. do 1,3 % p. a. z hodnoty záruky. Maximální výše cenového zvýhodnění u záruky za provozní úvěr je 3,5 mil. Kč za 3 roky. Cenově zvýhodněná záruka může být poskytnuta na podnikatelský projekt se zajištěním odpovídajícím rizikovosti projektu. Zárukou může být kryta pouze jistina úvěru.

- **Záruka za kapitálový vstup**

Záruka může být poskytnuta až do výše 70 % kapitálového vstupu, max. 20 mil. Kč. Za kapitálový vstup investora se pro účely programu považuje:

- a) nákup nebo úpis akcií nebo získání obchodního podílu v podniku žadatele,
- b) vklad tichého společníka,
- c) úvěr poskytnutý příjemci kapitálu, nezajištěný majetkem příjemce kapitálu.

Cena záruky za kapitálový vstup nepřesáhne 1,5 %, v případě jednoleté a kratší záruky 0,75 % objemu poskytnuté záruky.

Současně se zárukou lze investorovi zaručovaného kapitálového vstupu poskytnout příspěvek na úhradu nákladů následujících externích služeb bezprostředně se vztahujících k uskutečněnému kapitálovému vstupu. Příspěvek může činit až 3 % z objemu kapitálového vstupu, maximálně však 250 tis. Kč na jeden kapitálový vstup.

- **Záruka za návrh do obchodní veřejné soutěže**

Záruka může být poskytnuta ve výši minimálně 100 tis. Kč, maximálně však do výše 5 mil. Kč.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých i zahraničních programech. Záruku z tohoto programu nelze poskytnout k úvěrům z programů KREDIT a START.

4.5.2 KREDIT

Cílem programu je umožnit pomocí zvýhodněných investičně zaměřených úvěrů realizaci podnikatelských záměrů malých podnikatelů.

Druhy podpor:

- **úvěr se sníženou úrokovou sazbou**

Program umožní poskytnout malým podnikatelům tyto typy úvěrů:

- a) úvěr ve výši až 7 mil. Kč s úrokovou sazbou 4 % p. a. a se splatností maximálně 6 let. Lze poskytnout k realizaci projektů na území okresů Děčín, Frýdek-Místek, Chomutov, Karviná, Kladno, Louny, Most, Ostrava, Teplice, Přerov, Cheb, Karlovy Vary, Sokolov,

Litoměřice, Ústí nad Labem, Bruntál, Nový Jičín, Opava, Břeclav, Český Krumlov, Jeseník, Prachatice, Svitavy, Tachov, Třebíč, Hodonín, Znojmo, Hlavní město Praha, Rakovník, Mělník, Praha-východ, Mladá Boleslav, Nymburk, Kolín, Kutná Hora, Benešov, Praha-západ, Příbram, Beroun, Písek, Tábor, Strakonice, České Budějovice, Jindřichův Hradec, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Rokycany, Klatovy, Domažlice, Tachov, statutární město Plzeň, Jablonec nad Nisou; území obcí Crhov, Hodonín, Zbraslavec, Kunštát a Olešnice v okrese Blansko a obce Štěpánov nad Svratkou v okrese Žďár nad Sázavou.

- b) úvěr až do výše 4 mil. Kč s úrokovou sazbou 5 % p. a. a se splatností do 6 let na projekty v okresech a obcích mimo území vymezena písmenem a)
- c) úvěr do výše 1 mil. Kč se splatností do 4 let s úrokovou sazbou 3 % p. a. na projekty na území ČR, pokud budou doporučeny RPIC či BIC.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých i zahraničních programech. K úvěru z tohoto programu nelze poskytnout záruku z programu ZÁRUKA nebo příspěvek na úhradu úroků z programů TRH, REGENERACE a VESNICE.

4.5.3 START

Cílem programu je umožnit pomocí zvýhodněných úvěrů vstup do podnikání a jeho rozvoj v počáteční fázi pro podnikatele vstupující poprvé do podnikání. Program je určen malým podnikatelům.

Druhy podpor:

- bezúročný úvěr**

Program umožní poskytnout začínajícím podnikatelským subjektům úvěr na realizaci podnikatelského projektu. Úvěr může být poskytnut podnikateli, fyzické osobě až do výše 500 tis. Kč. U obchodních společností s jedním společníkem či zakladatelem může výše úvěru činit 500 tis. Kč, v případě více společníků až 1,0 mil. Kč. Doba splatnosti při poskytnutí úvěru je max. 6 let. Úvěr je splácen rovnomořnými čtvrtletními splátkami.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých i zahraničních programech. K úvěru z tohoto programu nelze poskytnout záruku z programu ZÁRUKA.

4.5.4 TRH

Cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti MSP na domácích i zahraničních trzích. Podpora je určena MSP v přípravě podmínek vstupu do jednotného trhu EU.

Druhy podpor:

- příspěvek na získání certifikátu**

Program umožní MSP získat příspěvek na certifikaci ve výši 50 % nákladů na poplatek za vydání certifikátu a nákladů na odborné poradenské služby v souvislosti s certifikací nebo zaváděním programu EMAS.

V případě certifikace integrovaného systému podle normy ISO 14001 společně s ISO 9001 je maximální výše tohoto příspěvku 300 tis. Kč, v ostatních případech 200 tis. Kč.

- příspěvek na úhradu úroků**

Příspěvek se poskytuje ve výši 5% úroku z bankovního úvěru určeného na realizaci podnikatelského projektu. Celková výše příspěvku nesmí přesáhnout 5 mil. Kč. Výše příspěvku se stanovuje ve vazbě na počáteční výši úvěru a doba poskytování příspěvku je nejvýše po dobu 4 let.

- příspěvek na získání značky shody s českou technickou normou ČSN TEST**

Program umožní získat příspěvek na získání značky shody s českou technickou normou ČSN TEST ve výši 50 % nákladů na poplatek za vydání uvedené značky. Maximální výše tohoto příspěvku je 200 tis. Kč pro jednoho příjemce.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých a zahraničních programech. Příspěvek na úhradu úroků z tohoto programu nelze poskytnout ke zvýhodněným úvěrům z programu KREDIT.

4.5.5 VESNICE

Cílem programu je zvýšit přitažlivost drobného podnikání a zaměstnanost v malých obcích, a tím přispět ke zlepšení hospodářské a sociální situace na tomto území.

Druhy podpor:

- **příspěvek na úhradu úroku**

Program umožní poskytnout podnikatelským subjektům podnikajícím v obcích do 2999 obyvatel příspěvek ve výši 5% úroku z bankovního úvěru určeného na realizaci podnikatelského projektu. Výše příspěvku se stanovuje ve vazbě na počáteční výši úvěru a doba poskytování příspěvku je nejvýše po dobu 4 let.

Na každé započaté 2 mil. Kč podporovaného úvěru je nutné zvýšit celkový počet zaměstnanců nejméně o jednoho zaměstnance. Maximální výše úvěru nebo jeho podporované části nesmí přesáhnout 20 mil. Kč.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých i zahraničních programech. Je vyloučeno poskytnutí příspěvku na úhradu úroku ke zvýhodněným úvěrům z programů KREDIT.

4.5.6 REGENERACE

Cílem programu je zvýšit přitažlivost malého podnikání a zaměstnanost na níže vymezeném území, a tím přispět ke zlepšení hospodářské a sociální situace na tomto území. Program je určen malým podnikatelům, kteří realizují svůj podnikatelský záměr na území městských památkových rezervací (MPR), památkových rezervacích vesnického typu (PR), městských památkových zón (MPZ) a památkových zón vesnického typu (PZ) v ČR a v objektech zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR (ÚSKP).

Druhy podpor:

- **příspěvek na úhradu úroků**

Program umožní poskytnout podnikatelským subjektům podnikajícím na území MPR, MPZ, PR a PZ a v objektech zapsaných v ÚSKP příspěvek ve výši 3% úroku z bankovního úvěru určeného na realizaci podnikatelského projektu. Výše příspěvku se stanovuje ve vazbě na počáteční výši úvěru a doba poskytování příspěvku je nejvýše po dobu 4 let.

Na každé započaté 2 mil. Kč podporovaného úvěru je nutné zvýšit celkový počet zaměstnanců nejméně o jednoho zaměstnance. Maximální výše úvěru nebo jeho podporované části nesmí přesáhnout 20 mil. Kč.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých i zahraničních programech. Je vyloučeno poskytnutí příspěvku na úhradu úroků ke zvýhodněným úvěrům z programů KREDIT.

4.5.7 KOOPERACE

Cílem programu je podpora zakládání a rozvoje kooperačních sdružení MSP k posílení jejich postavení na trhu.

Příjemcem podpory může být:

- a) právnická nebo fyzická osoba působící podle smlouvy o sdružení jako řídící článek kooperačního sdružení bez právní subjektivity podle Občanského zákoníku (Zákona č. 40/1964 Sb., v platném znění),
- b) právnické osoby založené podle Zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v platném znění,
- c) zájmové sdružení právnických osob podle Občanského zákoníku v platném znění,
- d) občanské sdružení podle Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění,
- e) družstvo nebo společnost založená k uskutečnění činností, které jsou cílem programu.

Ke dni podání žádosti musí být členy sdružení minimálně 15 MSP.

Druhy podpor:**• příspěvek**

Příspěvek činí maximálně 50 % nákladů na realizaci projektu sdružení a je omezen částkou 1,5 mil. Kč. Podporu lze čerpat na úhradu části nákladů projektů na pořízení dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku k těmto účelům:

- vybudování jednotného informačního systému sledování oběhu výrobků nebo zboží, vývoje zásob, systému společného nákupu a prodeje pro členy sdružení,
- společný marketing výrobků, zboží a služeb členů sdružení,
- společná výchova učňů nebo další odborné vzdělávání pracovníků členů sdružení.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých a zahraničních programech. Současně s poskytnutím příspěvku nemůže být příjemci příspěvku poskytnut zvýhodněný úvěr z programů KREDIT.

4.5.8 REKONSTRUKCE

Cílem programu je vytvářet zvýhodněné podmínky pro obnovu činnosti MSP a průmyslových podniků s 250 a více zaměstnanci mimo zemědělskou a lesnickou pravovýrobu, které byly v roce 2002 postiženy povodní na území vymezeném podle Zákona č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou v platném znění.

Podpora se poskytuje pouze k úvěrům na:

- a) rekonstrukci nebo výstavbu budov, pokud byly poškozeny nebo zničeny povodní,
- b) opravy nebo nákup nových strojů, zařízení a dopravních prostředků, pokud byly poškozeny nebo zničeny povodní,
- c) nákup zničených zásob a provozní výdaje spojené s uvedením podniku do provozu,
- d) pokrytí přechodného nedostatku provozních prostředků v důsledku povodní (platí pouze pro MSP).

Druhy podpor:

• příspěvek na úhradu úroku

Program umožní poskytnout podnikatelským subjektům přímo poškozeným povodní finanční příspěvek ve výši 2 až 7% úroku(v závislosti na výši škod) z bankovního úvěru určeného na realizaci podnikatelského projektu.

Celková výše příspěvku nesmí přesáhnout 10 mil. Kč u MSP a 30 mil. Kč u podniků s 250 a více zaměstnanci. Příspěvek se vyplácí postupně v souvislosti se splácením úroků, nejvýše však po dobu 4 let, bez ohledu na dobu splatnosti úvěru.

• záruka

Program umožní poskytnout MSP postiženým povodní intenzívni záruku za zůstatek úvěru až do výše 90 % jistiny úvěru a nesplacených úroků nepresahujících 30 % zůstatku jistiny úvěru, případně za leasing. Podnikatelským subjektům s 250 a více zaměstnanci program umožní poskytnout intenzívni záruku za zůstatek úvěru až do výše 50 % jistiny úvěru a nesplacených úroků nepresahujících 30 % zůstatku jistiny úvěru, příp. za leasing.

Tato záruka bude poskytována podnikatelům, u nichž rozsah prokázaných škod na dlouhodobém hmotném a nehmotném majetku a zásobách dosáhl alespoň 20 % hodnoty těchto aktiv.

• úvěr se sníženou úrokovou sazbou

Od 2. 5. 2003 začíná ČMZRB poskytovat v rámci programu REKONSTRUKCE též úvěr až do výše 10 mil. Kč s úrokovou sazbou 2 % p. a. a se splatností do 6 let.

Úvěry jsou určeny MSP a budou poskytovány podnikatelům, u nichž rozsah prokázaných škod na dlouhodobém hmotném a nehmotném majetku a zásobách dosáhl alespoň 10 % hodnoty aktiv.

Účast v tomto programu nevylučuje možnost účasti v dalších českých a zahraničních programech. Intenzívni záruku nelze poskytnout k úvěrům z programů KREDIT a START.

4.5.9 SPECIÁL

Cílem programu je zvýšit zaměstnanost občanů z problémových skupin obyvatelstva. Program má doplňkový charakter k ostatním programům podpory MSP. Příjemce podpory musí v době podání žádosti využívat podporu v některém z programů podpory MSP podle zákona č. 47/2002 Sb. v platném znění. Podmínkou pro získání podpory je zvýšení zaměstnanosti občanů z problémových skupin obyvatelstva. Za příslušníky této skupiny jsou pro účely tohoto programu považováni občané se změněnou pracovní schopností a občané společensky neprizpůsobení (podle Zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení v platném znění).

Druhy podpor:

- **příspěvek**

Program umožní poskytnout podnikatelským subjektům příspěvek na každého nově přijatého zaměstnance z problémových skupin obyvatelstva ve výši 4 000 Kč za každý jím prokazatelný odpracovaný měsíc po dobu 4 let včetně roku podání žádosti.

Účast v tomto programu je vázána na účast v některém dalším programu podpory MSP podle zákona č. 47/2002 Sb. v platném znění.

4.5.10 POHRANIČÍ

Cílem programu je podpořit MSP a zaměstnanost na niže uvedeném příhraničním území pomocí dotací poskytovaných souběžně s investičně zaměřenými úvěry na realizaci podnikatelských záměrů MSP.

Druhy podpor:

- **dotace**

Program umožní poskytnout podnikatelským subjektům dotaci na realizaci podnikatelského záměru. Minimální výše podpořeného úvěru musí činit 100 tis. Kč, maximální výše podpořeného úvěru nebo jeho části může činit 15 mil. Kč. Výše dotace může činit 14 % až 30 % z bankovního úvěru.

Maximální výše dotace činí 3 mil. Kč. Poskytnutí jednotlivých částí dotace podléhá předchozímu schválení Delegace EU v Praze a rozhodnutí MMR. Dotace je žadatelům poskytována ze 75 % z prostředků Phare na základě smlouvy a ze 25 % z prostředků státního rozpočtu na základě Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu vydaného MMR.

Účast v tomto programu umožňuje kombinaci s dalšími programy, pokud není dále vyloučena. Je vyloučeno poskytnutí dotace k úvěru, k němuž byl či bude současně poskytnout příspěvek na úhradu části úroků z programů VESNICE, REGENERACE nebo TRH.

Preferované okresy – regionální podmínka programu:

- okresy u hranic se SRN: Semily, Jablonec nad Nisou, Liberec, Česká Lípa, Litoměřice, Ústí nad Labem, Děčín, Most, Louny, Chomutov, Teplice, Karlovy Vary, Sokolov, Cheb, Tachov, Domažlice, Klatovy, Prachatice,
- okresy u hranic s Rakouskem: České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Jihlava, Třebíč, Znojmo, Břeclav, Hodonín, Brno-město, Brno-venkov.

4.6 Programy podpory v letech 2001-2003

Tabulka č. 2: Programy podpory realizované ČMZRB v letech 2001 až 2003

Program	Rok		
	2001	2002	2003
ZÁRUKA	Ano	Ano	Ano
KREDIT	Ano	Ano	Ano
TRH	Ano	Ano	Ano
KOOPERACE	Ano	Ano	Ano
START	Ano	Ano	Ano
SPECIÁL	Ano	Ano	Ano
REGION	Ano	Ano	----
REGION2	Ano	Ano	---
REGIOZÁRUKA	Ano	Ano	---
REGIOZÁRUKA2	Ano	Ano	---
VESNICE	Ano	Ano	Ano
REGENERACE	Ano	Ano	Ano
PREFERENCE	Ano	Ano	----
PROVOZ	Ano	Ano	----
POHRANIČÍ	----	Ano	Ano
HRANICE	Ano	----	----
REKONSTRUKCE	----	Ano	Ano

Zdroj: Programy podpory, ČMZRB, vlastní členění

V roce 2003 dochází k výraznému snížení počtu programů na podporu MSP. Děje se tak na úkor takzvaných regionálních programů. Členění na plošné a regionální programy podpory se používalo v minulosti v souvislosti s vyhlašovateli programů, kterými bylo kromě MPO také MMR, které vyhlašovalo regionální programy. Za plošné programy jsou považovány ZÁRUKA, KREDIT, TRH, KOOPERACE, START a SPECIÁL. Snižení počtu programů umožní posílit finanční zdroje pro stávají programy.

4.7 Prostředky vynaložené na financování programů MSP

Tabulka č. 3: Disponibilní prostředky banky na financování programů podpory MSP v letech 2000 až 2003:

Rok	mil. Kč
2000	2 320
2001	2 084
2002	1 996
2003	2 200*

* kvalifikovaný odhad ČMZRB

Zdroj: výroční zpráva ČMZRB 2001, 2002, vlastní členění

V tabulce č. 3 je vidět trend nárůstu disponibilních finančních prostředků pro podporu MSP v letošním roce. Klesající trend byl ukončen rokem 2002. Letos ještě pravděpodobně nebude dosaženo úrovně roku 2000, ale v následujících letech, kdy přibudou finanční prostředky ze Strukturálních fondů EU, bude růst finančních zdrojů pokračovat.

4.8 Vliv ekonomického prostředí na činnost banky v roce 2002

Dokončení jednání o vstupu do EU a příznivý postoj jejich orgánů ke vstupu ČR do EU byly vyjádřením pozitivního pohledu vnějšího prostředí na stav a vyspělost české ekonomiky. V návaznosti na celkové zpomalení tempa růstu světové ekonomiky, zejména německé, došlo v loňském roce k poklesu tempa růstu české ekonomiky. Hrubý domácí produkt ve stálých cenách vzrostl oproti roku 2001 o 2 %. Také míra nezaměstnanosti se opět začala zvyšovat a koncem roku 2002 činila 9,8 %. Míra inflace poklesla na 1,8 %.

Ničivé dopady povodní v létě roku 2002 dále prohloubily komplikace nejen veřejných rozpočtů, ale zasáhly negativně i do všech oblastí ekonomiky a vyžádaly si rozšíření možnosti pro čerpání úvěrových zdrojů ze zahraničí pro urychlenou obnovu poškozené infrastruktury ekonomiky. Na zpomalování ekonomického růstu a vývoj kurzu české měny reagovala ČNB jak intervencemi na finančním trhu, tak postupným snižováním repo sazby.

Dokončená privatizace bankovního sektoru se postupně u části bank začala projevovat ve vyšším zájmu o segment MSP. Požadavky na obezřetné poskytování úvěrů a celkově slabý světový i tuzemský ekonomický růst však i nadále zpomalovaly emisi nových úvěrů pro tyto podniky. Obchodní činnost banky byla i nadále výrazně ovlivňována jak rozsahem zdrojů poskytovaných ze státního rozpočtu, či z jiných zdrojů na podporu rozvoje sektoru MSP a bydlení, tak i celkovým vývojem v těchto částech ekonomiky.

Tabulka č. 4: Počet ekonomicky aktivních MSP v roce 2002

			Počet podniků	
2002	malé a střední práv. osoby s počtem 0-249 zam.	podnikající fyzické osoby	celkem MSP	podíl počtu MSP na celkovém počtu podniků v ČR v %
Průmysl	24 906	129 328	154 234	99,39
Stavebnictví	6 660	69 107	75 767	99,91
Obchod	51 175	187 143	238 318	99,95
Pohostinství	3 453	38 919	42 372	99,96
Doprava	7 102	34 783	41 885	99,75
Peněžnictví	1 085	22 894	23 979	99,05
Služby	36 218	153 532	189 750	99,92
Zemědělství	3 900	43 600	47 500	99,89
Celkem	134 499	679 306	813 805	99,79

Zdroj: http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getPublicFile/6345/9732/pril1_02.doc

K 31. 12. 2002 dosáhl počet MSP 813 805 a zvýšil se meziročně o 9 %. Nárůst v počtu podniků vykazuje zejména obchod, služby a doprava. Podíl počtu MSP na celkovém počtu podniků v České republice činil 99,8 %. Význam sektoru MSP pro českou ekonomiku dokumentují následující statistická data za rok 2002.

Tabulka č. 5: Podíl MSP na vybraných makroekonomických ukazatelích v % v letech 1999 až 2002

Ukazatel	Rok			
	1999	2000	2001	2002
Počet podniků	99,80	99,81	99,81	99,79
Počet zaměstnanců	59,12	59,47	59,73	60,94
Výkony	53,34	52,85	51,44	52,02
Přidaná hodnota	53,03	52,60	51,33	52,69
Investice	41,66	40,56	37,81	44,52
Vývoz	36,54	36,15	35,74	36,00
Dovoz	50,74	49,43	47,12	52,10
HDP	34,78	34,82	33,57	37,16

Zdroj: http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getPublicFile/6345/9732/pril1_02.doc

MSP zaměstnávaly 60,9 % zaměstnanců, což představuje proti roku 2001 nárůst o 1,2 % bodu. Nárůst zaměstnanosti vykazoval zejména průmysl, obchod a služby. Podíl MSP na celkových výkonech národního hospodářství se zvýšil oproti roku 2001 o 0,6 % a na tvorbě přidané hodnoty o 1,4 %. Podíl MSP na vývozu dosáhl 36,0 % a na dovozu činil 52,1 %.

4.9 Obchodní činnost banky při podpoře MSP

4.9.1 Rok 2002

Na financování programů podpory MSP bylo v roce 2002 k dispozici celkem 1 996 mil. Kč, z toho bylo 1 015 mil. Kč ze státního rozpočtu, 50 mil. Kč z fondu Phare, 347 mil. Kč z úvěrové linky od banky Kreditanstalt für Wiederaufbau a 584 mil. Kč představovaly prostředky vytvořené, zejména splátky zvýhodněných úvěrů, prostředky nevyplacené podnikatelům z důvodu porušení smluvních podmínek u podpor poskytnutých v letech 1992 až 2002 a úrokové výnosy z prostředků přislíbených podnikatelům.

Celkově předložili podnikatelé 3 881 žádostí o podporu, což je nárůst proti roku 2001 o 25 %. Z tohoto počtu bylo 2 937 žádostí kladně vyřízeno, 174 žádostí bylo zamítnuto pro nesplnění programových podmínek nebo pro nevyhovující ekonomiku projektu, 117 klientů od žádosti odstoupilo v průběhu jejího vyřizování. Zbývajících 653 žádostí nebylo v roce 2002 vyřízeno, a to převážně z důvodu nedostatku finančních programových prostředků nebo nedostatečné připravenosti projektů pro poskytnutí podpory. Nevyřízené žádosti jsou postupně vyřizovány v roce 2003.

Podpory poskytnuté ve formě záruk, zvýhodněných úvěrů a příspěvků na úhradu úroků byly určeny na realizaci 1 629 projektů s celkovými náklady asi 15,7 mld. Kč. Oproti roku 2001 se počet podpořených projektů zvýšil o 19,1 %. Okruh předkladatelů podpořených projektů byl představován výhradně soukromým sektorem, v němž převažovaly právnické osoby (57 %), fyzické osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění tvořily 43 %. V roce 2001 byl podíl právnických osob 63 %.

Nejvíce podpořených projektů bylo předloženo malými podnikateli. Podnikatelským subjektům s počtem zaměstnanců do 49 osob bylo z celkového počtu jednotlivých typů podpor v roce 2002 poskytnuto 64 % cenově zvýhodněných záruk, 100 % zvýhodněných úvěrů a 65 % příspěvků k úhradě úroků. Podpory ve formě dalších typů příspěvků byly poskytnuty k 1 308 projektům realizovaným z 89 % právnickými a z 11 % fyzickými osobami. Pro srovnání v roce 2001 činil podíl právnických osob 87 %. I zde je vidět pokles podílu právnických osob.

4.9.2 Záruční obchody

V roce 2002 poskytla banka v programu ZÁRUKA 487 cenově zvýhodněných záruk v celkovém objemu 2 232 mil. Kč za úvěry a leasing a 211 záruk v celkovém objemu 231 mil. Kč za návrh do obchodní veřejné soutěže. V programu REGIOZÁRUKA poskytla 11 intenzivních záruk v celkovém objemu 71 mil. Kč za bankovní úvěry a v programu REKONSTRUKCE 22 intenzivních záruk v celkovém objemu 103 mil. Kč. Celková výše všech poskytnutých záruk činila 2 636 mil. Kč, což představuje nárůst oproti roku 2001 o 7 %. Celková výše všech záruk za úvěry činila 2 388 mil. Kč a byly jimi podpořeny úvěry v částce více než 4,2 mld. Kč. V programu ZÁRUKA byl největší objem záruk poskytnut za investičně zaměřené úvěry (65 %),

25 % za provozní úvěry, 9 % za návrhy do veřejné obchodní soutěže, podíl záruk za leasing činil necelé 1 %.

Za prvních deset měsíců roku 2003 bylo poskytnuto 583 záruk v celkové výši 2 434,2 mil. Kč, z toho záruky za úvěry činily 2 110,1 mil. Kč a záruky za návrh do obchodní veřejné soutěže pro 157 firem dosáhly 138,1 mil. Kč. Zárukami byly podpořeny 4 mld. Kč úvěrů. Bankovní záruka je využívána při ziskávání podnikatelského úvěru především klienty Komerční banky a České spořitelny.

Tabulka č. 6: Poskytnuté záruky a zaručované úvěry v letech 1998 až 2003 (bez záruk za návrh do obchodní veřejné soutěže):

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Počet záruk	276	425	463	484	520	426
Poskytnuté záruky (mil. Kč)	1517	1715	1972	2260	2406	2296
Zaručované úvěry (mil Kč)	2991	3577	3867	4034	4243	4000

*jedná se o období 1.1.-31.10. 2003

Zdroj: Výroční zpráva ČMZRB 2002, interní materiály ČMZRB

Tabulka č. 7: Poskytnuté záruky za návrh do obchodní veřejné soutěže v letech 2001 až 2003:

Rok	2001	2002	2003*
Počet záruk	119	211	157
Poskytnuté záruky (mil. Kč)	131	231	138

*jedná se o období 1.1.-31.10. 2003

Zdroj: Výroční zpráva ČMZRB 2001, 2002, interní materiály ČMZRB

Lze vysledovat, že počet záruk, ale i hodnoty poskytnutých záruk a hodnoty zaručovaných úvěrů mají od roku 1998 stále rostoucí tendenci. V roce 2002 poskytla banka již 520 záruk. Lze předpokládat, že tento rostoucí trend nepřeruší ani letošní rok.

Tabulka č. 8: Vývoj regionální struktury objemu záruk v letech 1998 až 2002 v % ze smluvní hodnoty záruk:

Kraj	Rok				
	1998	1999	2000	2001	2002
Hlavní město Praha	2,1	2,3	2,3	3,0	7,6
Středočeský	2,7	7,1	4,8	9,8	12,2
Jihočeský	2,0	3,9	4,7	4,4	5,7
Plzeňský	3,2	6,7	7,7	9,5	6,8
Karlovarský	2,0	2,1	3,6	0,8	4,1
Ústecký	4,2	5,2	2,7	3,5	3,2
Liberecký	2,2	3,4	0,2	2,0	4,0
Královéhradecký	10,4	8,1	14,3	7,5	7,6
Pardubický	14,8	10,0	6,3	10,7	7,9
Vysočina	4,0	2,9	4,0	7,5	2,1
Jihomoravský	5,8	9,5	9,0	8,7	8,8
Olomoucký	15,4	12,4	10,1	10,9	4,9
Zlínský	14,9	7,5	12,9	11,3	10,9
Moravskoslezský	16,3	18,9	17,4	10,4	14,2
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: výroční zpráva ČMZRB 2002

Nejvyšší využití záruk z objemového hlediska bylo v roce 2002 pro projekty realizované v krajích Moravskoslezském, Středočeském a Zlínském, nejnižší v krajích Vysočina a Ústeckém.

Tabulka č. 9: Vývoj odvětvové struktury záruk v letech 1998 až 2002 v % ze smluvní hodnoty záruk:

Odvětví	Rok				
	1998	1999	2000	2001	2002
Průmyslová výroba	73,9	61,0	68,4	58,4	59,1
z toho: potravinářská výroba	9,1	11,9	7,3	7,8	11,7
Stavební výroba	4,6	4,3	5,6	11,1	13,1
Dopravní služby	0,3	2,4	3,9	3,9	1,1
Obchodní činnost	16,5	22,9	15,0	19,5	16,5
Ubytovací služby	1,3	3,0	1,4	3,3	4,5
Služby pro obyvatelstvo	0,5	1,7	0,4	1,7	2,0
Zdravotnictví	2,1	2,3	1,5	1,1	1,4
Ostatní podnikání	0,8	2,4	3,8	1,0	2,3
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: výroční zpráva ČMZRB 2002

Odvětvové rozložení záruk dlouhodobě vykazuje převahu projektů charakteru průmyslové výroby a obchodní činnosti.

4.9.3 Úvěry

V roce 2002 banka poskytovala zvýhodněné investičně zaměřené úvěry na dobu až 6 let v rámci úvěrových programů KREDIT a PREFERENCE, provozní úvěry v programu PROVOZ a bezúročné úvěry pro začínající podnikatele v programu START. Banka poskytla 151 úvěrů v programu KREDIT v celkovém objemu 347 mil. Kč, 37 úvěrů v programu PREFERENCE v celkové výši 87 mil. Kč, 6 úvěrů v programu PROVOZ v celkové výši 5 mil. Kč a 377 úvěrů v programu START v celkové výši 180 mil. Kč. Tyto úvěry byly směrovány především na realizaci projektů průmyslové výroby a obchodní činnosti. Celkem banka poskytla v roce 2002 úvěry v celkové výši 619 mil. Kč na 571 projektů.

Za prvních deset měsíců letošního roku byly poskytnuty zvýhodněné úvěry v celkové výši 972,3 mil. Kč, které byly určeny 1002 podnikatelům. V úvěrových programech vykazuje nejvyšší zájem podnikatelů program START, v jehož rámci bylo poskytnuto 432 bezúročných úvěrů v celkové výši 181,0 mil. Kč pro začínající podnikatele. Již v říjnu dosáhly prostředky poskytnuté z programu START úrovně roku 2002.

4.9.4 Finanční příspěvky

- Příspěvky na úhradu úroků**

Tabulka č. 10: Vývoj poskytnutých příspěvků na úhradu úroků v letech 1998 až 2003:

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Počet příspěvků	818	623	571	529	538	441
Výše příspěvků (v mil. Kč)	1020	539	578	463	478	301

*jedná se o období 1.1.-31.10. 2003

Zdroj: Výroční zpráva ČMZRB 2002, interní materiály ČMZRB

Vývoj ukazuje, že poskytování příspěvků na úhradu úroků v posledních letech stagnuje. Mezi možné příčiny lze zařadit neochotu komerčních bank půjčovat MSP nebo možnost získat výhodnější úvěr přímo u ČMZRB.

Tabulka č. 11: Vývoj odvětvové struktury příspěvků na úhradu úroků v letech 1998 až 2002 v % z výše příspěvků:

Odvětví	Rok				
	1998	1999	2000	2001	2002
Průmyslová výroba	48,6	63,2	66,6	63,6	66,4
z toho: potravinářská výroba	23,1	11,4	3,6	4,9	10,4
Stavební výroba	4,6	4,1	3,2	5,1	5,6
Dopravní služby	0,3	1,3	2,6	4,2	5,3
Obchodní činnost	29,1	20,9	16,6	13,3	11,0
Ubytovací služby	8,7	6,3	6,2	7,7	6,2
Služby pro obyvatelstvo	4,6	0,2	0,8	2,6	1,3
Zdravotnictví	0,9	0,7	0,6	2,1	1,5
Ostatní podnikání	3,2	3,4	3,4	1,4	2,7
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Výroční zpráva ČMZRB 2002

Největší objem příspěvků na úhradu úroků je dlouhodobě poskytován do oblasti průmyslové výroby, pak následují projekty z oblasti obchodu, kde je ale patrný mírný klesající trend.

• Ostatní příspěvky

Ostatní příspěvky lze získat na certifikaci systému jakosti, na získání značky shody s normou ČSN TEST, na zvýšení zaměstnanosti osob z problémových skupin obyvatelstva, na vybrané činnosti podnikatelských sdružení a na náklady spojené s kapitálovým vstupem. Poskytování těchto příspěvků není vázáno na podnikatelský úvěr.

Tabulka č. 12: Ostatní příspěvky poskytnuté v letech 1998 až 2003:

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Počet příspěvků	12	239	881	656	1097	692
Výše příspěvků (v mil. Kč)	3	43	171	188	258	194

*jedná se o období 1.1.-31.10. 2003

Zdroj: Výroční zpráva ČMZRB 2002, interní materiály ČMZRB

4.10 Zastavení přijímání žádostí

K zastavení přijímání žádostí může docházet již v průběhu roku, pokud se vyčerpají finanční prostředky pro daný program. Týká se to programů, o které je velký zájem.

S účinností od 2. 9. 2003 skončil příjem nových žádostí v programu POHRANIČÍ o dotace pro příhraniční oblasti s Německem i Rakouskem. Dosud přijaté žádosti, pro velký zájem o daný program plně vyčerpají objemy disponibilních finančních prostředků na tento rok.

Rozhodnutím ministra průmyslu a obchodu Ing. Milana Urbana ze dne 12. 9. 2003 byl pozastaven dnem 22. 9. 2003 také příjem žádostí o podporu do následujících příspěvkových programů podpory MSP: TRH, KOOPERACE, VESNICE, REGENERACE a SPECIAL. Posledním dnem příjmu žádostí o podporu ve výše uvedených programech byl pátek 19. 9. 2003.

5 Návrhy k rozšíření podpory MSP

Oblasti a podmínky podpor MSP jsou dány legislativním rámcem, který autor zmínil v předchozí části diplomové práce. V případě možného rozšíření systému podpor jsou dána přesná pravidla především Zákonem č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve znění pozdějších předpisů, dále také Evropskou dohodou, Smlouvou o ES a dále také Nařízením Komise ES 70/2001 z 12. ledna 2001 o uplatnění článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní pomoc MSP. Mohou existovat i další nařízení, vyhlášky a směrnice, ale jejich detailní seznam a výklad není hlavním cílem této práce.

Výše uvedený legislativní rámec stanoví obecný zákaz veřejných podpor, které narušují nebo hrozí narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňují určité podnikání nebo odvětví výroby v mře, již může být dotčen obchod mezi ČR a EU. Tento zákaz se obecně vztahuje také na veřejné podpory pro MSP. Podpory pro MSP poskytují výhodu individuálním podnikatelským subjektům na rozdíl od obecně platných opatření podporujících všechny hospodářské subjekty. Navíc některé z těchto podpor mohou negativně ovlivnit obchod mezi ČR a členskými zeměmi EU. Jednak tím, že řada MSP může vyvážet část své produkce do těchto zemí, ale hlavně proto, že ve většině odvětví posílení postavení těchto podniků na místním nebo národním trhu může ztížit přístup výrobců z EU na dané trhy v ČR. Některé MSP a zejména drobné firmy podnikají v oblastech, kde nedochází k ovlivnění vzájemného obchodu. Podpory poskytnuté těmto aktivitám nejsou zakázány.

MSP hrají rozhodující úlohu ve vytváření pracovních míst a obecněji působí jako faktor sociální stability a hnací síly ekonomiky. Nicméně jejich rozvoj může být omezen nedokonalostí trhu. Mají často obtíže při získávání kapitálu nebo úvěru s ohledem na rizika na určitých finančních trzích a omezenosti záruk, které mohou být schopny nabídnout. Jejich omezené zdroje mohou také omezit jejich přístup k informacím, jmenovitě pokud jde o nové techniky a technologie a potenciální trhy. S ohledem na tyto úvahy jsou vyčleněny možnosti, kdy a jakým způsobem lze veřejnou podporu poskytnout.

MSP lze poskytnout veřejnou podporu určenou na:

- hmotné investice,
- nehmotné investice ve formě získání technologií, patentových práv, licencí, know-how apod.,

- ochranu životního prostředí,
- poradenství a vzdělávání,
- výzkum, rozvoj a inovace,
- zaměstnanost.

Podpora MSP musí splňovat následující požadavky :

- podpora musí podporovat činnost podniku,
- podpora musí být nezbytná,
- pokud je podpora poskytována na investice, nemůže být výše této podpory vyšší než 15 % z celkových investičních nákladů. Výše veřejné podpory poskytované MSP v oblastech, které jsou objektem regionální podpory, může být podpora zvýšena o 15 %, ale nesmí přesáhnout 50 %,
- podpora na poradenství a vzdělávání může dosáhnout 50 % z výdajů,
- veřejná podpora určená na ochranu životního prostředí, zaměstnanost, rozvoj a inovace nebo export musí být poskytována dle příslušných pravidel pro poskytování veřejné podpory v těchto oblastech.

Lze vyzvat k pozornosti, že možnosti podpory MSP v ČR vyplňují velice široký rámec, daný legislativními možnostmi. V oblasti investiční mají MSP široké možnosti výběru, převážně u ČMZRB. MSP mohou získat úvěry jak na investice do dlouhodobého hmotného, tak nehmotného majetku. Kromě zvýhodněných úvěrů mají MSP dále možnost získat příspěvek na úhradu úroku z úvěru od některé z komerčních bank, či další příspěvky, např. na certifikaci systému jakosti. V případě nedostatečných možností zaručit se za bankovní úvěr mohou MSP požádat ČMZRB o záruku za daný úvěr. Z pohledu šíře nabídky programů na investice, či pomoc při investování poskytovaných ČMZRB, nelze mnoho vytknout. Stalo by za zváženou, zda v programu START nezvýšit maximální výši poskytovaného bezúročného úvěru z 1 mil. Kč na alespoň 3 mil. Kč. Tímto krokem by se podstatně rozšířily možnosti realizování nových podnikatelských záměrů.

V oblasti poradenství se pohybuje v současnosti velké množství institucí. Dalo by se říci, že přínosem by bylo sjednocení některých institucí, či přinejmenším vytvoření komplexního přehledu jak poradenských institucí, tak i oblastí ve kterých poradenství poskytují. Velkým přínosem by mohl být internetový portál zabývající se touto tématikou. V oblasti vzdělávání existují různá školení, například pro začínající podnikatele, ale mezeru autor vidí ve vzdělávání

současných manažerů, či vlastníků MSP. Manažerské kurzy obecně jsou finančně náročnou záležitostí, bylo by vhodné, kdyby například na regionální úrovni byly tyto kurzy manažerům z MSP organizovány za finančně přijatelnějších podmínek, případně dotovány. MSP u nás existují poměrně krátkou dobu a znalosti a zkušenosti manažerů ve srovnání s manažery z EU pravděpodobně nedosahují srovnatelné úrovně. Obzvláště s blížícím se vstupem do EU, by tento krok mohl posílit konkurenčeschopnost českých podniků.

Zaměstnanost, či spíše nezaměstnanost, je problémem snad většiny tržních ekonomik. V programech ČMZRB se nachází program, který má přímo za úkol zvýšit zaměstnanost osob z problémových skupin obyvatelstva. Dále existují programy, kde je příspěvek na úroky také vázán na podmínu zaměstnání nových pracovníků. Autor nevidí jako přínosnou snahu podbízet firmám další zaměstnance. Každý podnik zaměstnává určitý počet zaměstnanců s určitou kvalifikací. Vychází zde ze svých potřeb a možností. Chová se čistě racionálně a pokud bude mít odpovídající podmínky pro podnikání, bude mít odbytek pro své výrobky apod., tak rád zaměstná dlouhodobě další pracovníky.

Do inovačních firem je vkládáno očekávání, že právě ony jsou v současnosti nejdynamičtějším sektorem nejen v oblasti MSP. Jejich činnost je podporována především pod záštitou ARP, konkrétně pak BIC. Inovační firmy, snažící se nalézt na poli nových technologií tu správnou pro jejich činnost a získání konkurenční výhody, jsou považovány za hlavní tažnou sílu při zvyšování zaměstnanosti. Bylo by dobré jim věnovat větší pozornost a snažit se je dále podporovat v jejich činnostech. Oblast výzkumu je všeobecným problémem ČR, finančních prostředků je stále nedostatek. V současné situaci je nepravděpodobné, že z toho mála co je k dispozici na výzkum, by byly upřednostňovány MSP. Zde je pozitivní přínos EU, kdy se české podniky mohou účastnit v rámci 6. Rámcového programu projektu CRAFT, který je zaměřen na výzkum. Do oblasti rozvoje by autor zařadil možnost vytváření a rozvíjení podnikatelských kooperačních sdružení. Na sdružování pamatuje i ČMZRB programem KOOPERACE, kdy umožňuje poskytnout příspěvek např. na vybudování informačního systému, či společný marketing. Omezující podmínu zde vidí autor v počtu členů sdružení. Aby bylo možné příspěvek dostat, musí mít sdružení alespoň 15 členů a musí se jednat o MSP. Zde by autor doporučil zmékčit tuto podmínu na minimálně 5 členů, pokud by se jednalo o sdružení drobných podnikatelů a minimálně 10 členů, pokud by členy byli pouze malí podnikatelé.

Ochrana životního prostředí je všeobecně vnímána jako potřebná. Mezi nejdůležitější oblasti patří ochrana ovzduší, ochrana přírody a krajiny, nakládání s odpady a obaly, ochrana vod, obnovitelné zdroje a v neposlední řadě i ekologické podnikání. Podpora v ČR je realizována prostřednictvím programu TRH, který umožňuje získat příspěvek na zavedení systémů řízení podniků zaměřených na ochranu životního prostředí podle norem řady ISO 14000 a EMAS.

Program EKOLOGIE

Zde autor navrhne nový program na podporu MSP. Autor se domnívá, že právě zde nalezl mezeru v poskytování podpor MSP a pokusí se jí zaplnit novým programem. Bude se jednat o podporu hmotných investic do ekologicky šetrných projektů týkajících se především výroby. MPO po konzultaci s odborníky z Ministerstva životního prostředí (MŽP) vyhlásí fiktivní program EKOLOGIE.

Program bude určen MSP, kteří se rozhodnou investovat do nové technologie, která bude šetrná k životnímu prostředí a splní specifické podmínky vydané MŽP (projekt musí být zaměřen především na oblasti ochrany vod, ovzduší a používání obnovitelných zdrojů). MSP bude možno poskytnout příspěvek na úhradu úroků, malý podnikatel bude mít šanci získat i úvěr se sníženou úrokovou sazbou.

Druhy podpor:

- **úvěr se sníženou úrokovou sazbou**

Program umožní poskytnout malým podnikům tento typ úvěru: úvěr do výše 1 mil. Kč se splatností do 5 let s úrokovou sazbou 3 % p. a. na projekty na území ČR.

- **příspěvek na úhradu úroku**

Příspěvek se poskytne ve výši 5% úroku z bankovního úvěru určeného na realizaci podnikatelského projektu. Celková výše příspěvku nesmí přesáhnout 7 mil. Kč. Výše příspěvku se stanoví ve vazbě na počáteční výši úvěru a doba poskytování příspěvku bude nejvyšše po dobu 5 let.

Účast v tomto programu by nevylučovala možnost účasti v dalších českých i zahraničních programech. K úvěru z tohoto programu by nebylo možné poskytnout záruku z programu ZÁRUKA nebo příspěvek na úhradu úroků z programů TRH, REGENERACE a VESNICE.

Veškeré uvedené návrhy a doporučení nejsou detailně zkoumány z pohledu práva ČR a ES, pokud by se uváděli v praxi, musí být proveden detailní právní rozbor Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, či příslušným orgánem ES.

6 Závěr

MSP ve většině zemí hrají důležitou roli při ovlivňování hospodářského růstu a vytváření pracovních míst. Je tomu tak i v českém soukromém sektoru, kde podíl MSP, nejen na výkonech ekonomiky, ale i na zaměstnanosti, roste.

Mezi důležité podmínky rozvoje MSP v ČR patří zdravé konkurenční prostředí, průhledné a jednoznačné zákony, přiměřené daňové zatížení, vstřícné a rychlé jednání orgánů státní správy a dostupnost získávání finančních prostředků v podobě úvěrů od bank. Zajímavé bude sledovat vývoj vlivu připravované a postupně již parlamentem schvalované reformy veřejných financí na sektor MSP. Připravované zákony mají mimo jiné snižovat daňové zatížení podnikatelů, které je u nás v porovnání s dalšími kandidáty na vstup do EU jedno z nejvyšších.

Cílem diplomové práce je podat komplexní náhled na problematiku podpory MSP v ČR. V diplomové práci se autor zaměřil na státní podporu MSP, se zaměřením na podporu ze strany ČMZRB. ČMZRB za dobu svého působení prokázala, že se jedná o zdravou, specializovanou a důvěryhodnou bankovní instituci, která průhledně hospodaří se svěřenými prostředky určenými na podporu podnikání.

Z analýzy realizovaných programů podpory MSP vyplývají doporučení podrobně rozpracovaná v páté kapitole. Jedná se o návrhy vedoucí ke zlepšení podmínek pro podnikatele, či o návrh nového programu podpory MSP. Kromě již uvedeného, diplomová práce obsahuje také přehled institucí, které se podporou MSP zabývají.

S blížícím se vstupem ČR do EU přibude možnost čerpat finanční prostředky ze Strukturálních fondů EU. Zde může ČMZRB sehrát klíčovou roli, nejen jako přímý příjemce financí ze Strukturálních fondů, ale i jako poskytovatel záloh. Finanční prostředky z fondů EU budou totiž přicházet až dodatečně, po realizaci projektu, či alespoň jeho části. V této oblasti lze očekávat i iniciativu komerčních bank.

S nárůstem objemu finančních prostředků pro podporu MSP v ČR, který bude umožněn se vstupem ČR do EU prostřednictvím Strukturálních fondů, nebude pravděpodobně docházet k předčasnému ukončování programů podpory. V letošním roce bylo v září ukončeno 6 programů podpory z důvodu vyčerpání finančních prostředků určených pro tyto programy.

Do budoucna lze očekávat větší kooperaci podnikatelského sektoru a obcí. V mnoha případech budou moci obce čerpat prostředky z fondů EU. Realizaci daného projektu pak obec svěří některé z firem, lze předpokládat, že z daného regionu. V případě, že se podaří zajistit průhlednost výběrových řízení, zde vidí autor velkou příležitost pro rozvoj sektoru MSP.

Důležitou, ale malou část segmentu MSP, která se významným způsobem podílí na stimulaci ekonomického růstu a vytváření nových pracovních míst, představují rychle rostoucí firmy využívající nových technologií a vědecko-technického pokroku. Tyto firmy bývají označovány jako inovační. Úspěšné inovační firmy velmi rychle zvyšují počet zaměstnanců v souvislosti s dynamickým růstem. Cílem inovační firmy je objevit něco nového, dosud neaplikovaného. Inovační podnikání se věnuje výzkumu, vývoji a transferu technologií, vývoji a inovaci materiálů, či programování software.

V případě finanční podpory inovačního podnikání se jedná obvykle o částky v desítkách mil. Kč. Jeho podpora by se měla co nejdříve dostat do popředí a z důvodu vysoké finanční náročnosti projektů a rizika by instituce, podporující podnikání, mohly spolupracovat. Spolupráce by umožnila diverzifikovat riziko případného neúspěchu.

Seznam literatury

- BARROW, C.: The Essence of Small Business. Prentice Hall International Ltd., UK, 1992.
- BLACKWELL, E.: How to Prepare a Business Plan. Kogan Page. London, 1991.
- ČMZRB,a. s.: Informace o službách pro klienty 2003, Praha, 2003
- ČMZRB,a. s.: Programy podpory malého a středního podnikání v České republice 2001, Praha, 2001
- ČMZRB,a. s.: Programy podpory malého a středního podnikání v České republice 2002, Praha, 2002
- ČMZRB,a. s.: Programy podpory malého a středního podnikání v České republice 2003, Praha, 2003
- ČMZRB,a. s.: Výroční zpráva ČMZRB 2001
- ČMZRB,a. s.: Výroční zpráva ČMZRB 2002
- DC ČR: Výroční zpráva o činnosti Design centra České republiky za rok 2002
- RYDVALOVÁ, P.: Drobné podnikání. Liberec, TU v Liberci, 1999.
- MATĚJKOVÁ, J .: Podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky. Praha, Victoria Publishing, 1994.
- MPO ČR: Podpora podnikání v České republice 2003, Praha, 2003
- VEJDĚLEK, J .: Jak založit nebo převzít podnik. Praha, Grada Publishing, 1997.
- www.amsp.cz
- www.apmcr.cz
- www.arp.cz
- www.bacz.cz
- www.bic.cz
- www.businessinfo.cz
- www.cmzrb.cz
- www.crr.cz
- www.cvp.cz
- www.czechinvest.org
- www.czechtrade.cz
- www.designcentrum.cz
- www.eic.cz
- www.ekoinfo.cz

www.euroinfocentrum.cz

www.evropska-unie.cz

www.karr.cz

www.komora.cz

www.lobby.cz

www.mmr.cz

www.mpo.cz

www.narp.cz

www.rra.cz

www.sapard.cz

www.sdruzenispcr.cz

www.strukturalni-fondy.cz

Zákony II/2003, Poradce s. r. o., Český Těšín 2003

Seznam příloh

- 1 Kategorie OKEČ
- 2 Seznam MPR, MPZ, PR a PZ
- 3 Seznam a kontakty na RPIC a BIC
- 4 Statistika podnikatelských subjektů

Přílohy:

1 Kategorie OKEČ

Symboly charakteru podporované činnosti:

průmyslová výroba - PV, stavební výroba - SV, řemeslná výroba - ŘV, služby - S, obchod - O, doprava - D.

		symbol
	C. Těžba ostatních nerostných surovin	
14	Těžba a úprava ostatních nerostných surovin	/PV/
	D. Zpracovatelský průmysl^[1]	
15	Výroba potravinářských výrobků a nápojů	/PV/
17	Výroba textilií a textilních výrobků	/PV/
18	Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin	/PV/
19	Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi	/PV/
20	Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku zboží	/PV/
21	Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru	/PV/
22	Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahraných nosičů	/PV/
23	Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy	/PV/
24	Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken	/PV/
25	Výroba pryžových a plastových výrobků	/PV/
26	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	/PV/
27	Výroba základních kovů a hutních výrobků	/PV/
28	Výroba kovových konstrukcí a kovodelných výrobků kromě výroby strojů a zařízení	/PV/
29	Výroba a opravy strojů a zařízení	/PV/
30	Výroba kancelářských strojů a počítačů	/PV/
31	Výroba elektrických strojů a zařízení	/PV/
32	Výroba radiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů	/PV/
33	Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	/PV/
34	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů	/PV/
35 *	Výroba ostatních dopravních prostředků zařízení ^[2]	/PV/
36	Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	/PV/
37	Recyklace druhotních surovin	/PV/
	E. Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	
40	Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie	/PV/
41	Shromažďování, úprava a rozvod vody	/PV/
	F. Stavebnictví	
45	Stavebnictví	/SV/
	G. Obchod^[3], opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	
50.2	Opravy a údržba motorových vozidel (kromě motocyklů)	/S/
50.3	Obchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla (kromě motocyklů)	/O/
50.4	Obchod s motocykly, jejich díly a příslušenstvím, opravy a údržba motocyklů	/O, resp. S/
51.2	Velkoobchod zemědělskými základními produkty a živými zvířaty ^[4]	/O/

51.3	Velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky ^[5]	/O/
51.4	Velkoobchod s výrobky převážně pro domácnost	/O/
51.5	Velkoobchod s meziprodukty (kromě zemědělských), odpadem a šrotom	/O/
51.6	Velkoobchod se stroji a technickými potřebami	/O/
51.7	Ostatní velkoobchod	/O/
52.1	Maloobchod v nespecializovaných prodejnách	/O/
52.2	Maloobchod s potravinami nápoji a tabákovými výrobky ve specializovaných prodejnách	/O/
52.3	Maloobchod s farmaceutickým, zdravotnickým, kosmetickým, toaletním a drogistickým zbožím ve specializovaných prodejnách	/O/
52.4	Ostatní maloobchod s novým zbožím ve specializovaných prodejnách	/O/
52.7	Opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	/S/
H. Ubytování a stravování^[6]		
55	Ubytování a stravování	/S/
I. Doprava, skladování, a spoje		
60.21*	Ostatní pravidelná osobní pozemní doprava ^[7]	/D/
60.23*	Ostatní nepravidelná pozemní osobní doprava	/D/
60.24*	Silniční nákladní doprava ^[8]	/D/
61.2 *	Vnitrozemská vodní doprava	/D/
63.1	Manipulace s nákladem, skladování	/S/
63.21	Ostatní vedlejší činnosti v pozemní dopravě	/S/
64	Spoje ^[9]	/S/
K. Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti		
70.1	Činnosti v oblasti vlastních nemovitostí (kromě pronájmu)	/S, resp. O/
72	Činnosti v oblasti výpočetní techniky	/S/
73	Výzkum a vývoj	/S/
74.1	Právní, a účetní činnosti a jejich revize; daňové poradenství; průzkum trhu a veřej. mínění; poradenství v oblasti podnikání a řízení, holdingové společnosti	/S/
74.2	Architektonické a inženýrské činnosti a související technické poradenství	/S/
74.3	Technické zkoušky a analýzy	/S/
74.7	Průmyslové čištění a všeobecný úklid	/S/
74.8	Různé podnikatelské činnosti	/S/
M. Vzdělávání^[10]		
80.10 1	Předškolní výchova	/S/
80.10 2	Základní vzdělávání	/S/
80.2	Střední (sekundární) vzdělávání	/S/
80.42 1	Vzdělávání v jazykových školách	/S/
80.42 2	Vzdělávání v základních uměleckých školách	/S/
80.42 9	Ostatní vzdělávání	/S/
N. Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti		
85	Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	/S/
O. Ostatní veřejné, sociální a osobní služby		
90	Odstraňování odpadních vod a pevného odpadu, čištění města, sanační a podobné činnosti	/S/
92.1	Činnosti v oblasti filmů a videozáznamů	/ŘV,

		resp. S/
92.6	Sportovní činnosti	/S/
93.01	Praní a chemické čištění textilních, kožených a kožešinových výrobků	/S/
93.02	Kadeřnické a kosmetické a podobné služby	/S/
93.03	Pohřební a související služby	/S/
93.04	Služby v oblasti tělesné hygieny ¹¹¹	/S/

Význam značek:

* pokud podnikatelský subjekt podniká v určené oblasti, požádá poskytovatel podpory individuálně
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže o souhlas s podporou

^{1[1]} pokud se nejedná o výrobu erotického zboží

^{2[2]} žádost o souhlas s podporou v případě skupiny 35.1

^{3[3]} pokud se nejedná o obchod s erotickým zbožím

^{4[4]} s výjimkou 51.25 - Velkoobchod se surovým tabákem

^{5[5]} s výjimkou 51.35 - Velkoobchod s tabákovým zbožím

^{6[6]} s výjimkou stánkového prodeje ve skupině 55.30 - Restaurace

^{7[7]} jen pro hromadnou osobní dopravu regionálního významu

^{8[8]} pouze pro příspěvek na získání certifikátu v rámci programu TRH

^{9[9]} s výjimkou 64.11 - Státní poštovní služby

^{10[10]} s výjimkou škol zřizovaných státem

^{11[11]} pokud se nejedná o služby erotického charakteru

2 Seznam MPR, MPZ, PR a PZ

Městské památkové rezervace

Brno, České Budějovice, Český Krumlov, Domažlice, Františkovy Lázně, Horšovský Týn, Hradec Králové, Cheb, Jičín, Josefov, Jihlava, Jindřichův Hradec, Kadaň, Kolín, Kroměříž, Kuks, Kutná Hora, Lipník nad Bečvou, Litoměřice, Litomyšl, Loket, Mikulov, Moravská Třebová, Nový Jičín, Nové Město nad Metují, Olomouc, Pardubice, Pelhřimov, Plzeň, Praha, Prachatice, Příbor, Slavonice, Štamberk, Tábor, Telč, Terezín, Třeboň, Úštěk, Znojmo, Žatec

Městské památkové zóny

Praha 14 čtvrtí

Baba (P6), Barrandov (P5), Bubeneč + Holešovice + Dejvice (P6, P7), Budánka (P5), Karlín (P8), Kralovice (P10), Nusle (P4), Ořechovka (P6), Rybáře (P7), Smíchov (P5), Staré Bohnice (P8), Staré Dáblice (P8), Stará Hostivař (P10), Vinohrady + Vršovice + Žižkov (P2, P3, P4, P10)

Střední Čechy 25 měst

Bělá pod Bezdězem, Benátky nad Jizerou, Beroun, Brandýs, Stará Boleslav, Březnice, Čáslav, Český Brod, Jilové u Prahy, Kostelec nad Černými lesy, Kouřim, Mělník, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Mníšek pod Brdy, Nové Dvory u Kutné Hory, Nový Knín, Nymburk, Poděbrady, Sedlec-Prčice, Rakovník, Rožmitál pod Třemšínem, Slaný, Smečno, Velvary

Jižní Čechy 23 měst

Benešov nad Černou, Bechyně, Blatná, Dačice, Hořice na Šumavě, Chvalšiny, Kamenice nad Lipou, Kaplice, Netolice, Nová Bystřice, Nové Hrady, Pacov, Písek, Počátky, Rožmberk nad Vltavou, Soběslav, Trhové Sviny, Týn nad Vltavou, Vimperk, Vlachovo Březí, Vodňany, Volyně, Vyšší Brod

Západní Čechy 29 měst

Bečov nad Teplou, Bor u Tachova, Dobřany, Horažďovice, Horní Blatná, Horní Slavkov, Jáchymov, Karlovy Vary, Kašperské Hory, Klatovy, Manětín, Mariánské Lázně, Město Touškov, Ostrov, Planá u Mariánských Lázní, Poběžovice, Rábí, Rabštejn nad Střelou, Rokycany, Spálené Poříčí, Stráž nad Nežárkou, Sušice, Tachov, Teplá u Mariánských Lázní, Toužim, Úterý, Valeč v Čechách, Velhartice, Žlutice

Severní Čechy 24 měst

Benešov nad Ploučnicí, Bílina, Budyně nad Ohří, Česká Kamenice, Česká Lípa, Český Dub, Dubá, Duchcov, Frýdlant v Čechách, Hodkovice nad Mohelkou, Chabařovice, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Jablonec nad Nisou, Jablonec v Podještědí, Jiřetín pod Jedlovou, Kamenický Šenov, Klášterec nad Ohří, Krupka, Liberec, Louny, Nový Bor, Roudnice nad Labem, Šluknov, Teplice

Východní Čechy 36 měst

Brandýs nad Orlicí, Broumov, Bystré u Poličky, Česká Třebová, Dašice v Čechách, Dvůr Králové nad Labem, Havlíčkův Brod, Heřmanův Městec, Hostinné, Hradec Králové - moderní část, Chrast u Chrudimi, Chrudim, Jablonec nad Nisou, Jaroměř, Jeříkov, Jilemnice, Králiky, Lanškroun, Letohrad, Luže, Náchod, Nový Bydžov, Opočno, Police nad Metují, Polička, Přibyslav, Rychmburk - Předhradí u Skutče, Sobotka, Svitavy, Trutnov, Turnov, Ústí nad Orlicí, Vrchlabí, Vysoké Mýto, Žamberk, Železnice u Jičína

Jižní Morava 37 měst

Boskovice, Brtnice, Brumov, Doubravník, Holešov, Fryštát, Ivančice, Jaroměřice nad Rokytnou, Jemnice, Jevišovice, Jimramov, Kyjov, Lomnice, Luhačovice, Moravské Budějovice, Moravský Krumlov, Náměšť nad Oslavou, Napajedla, Nové Město na Moravě, Polná, Prostějov, Slavkov

u Brna, Strážnice, Telč - Staré Město, Třebíč, Třešť, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Uherský Ostroh, Valašské Klobouky, Valtice, Velká Bíteš, Velké Meziříčí, Veselí nad Moravou, Vizovice, Vyškov, Zlín

Severní Morava 26 měst

Bílovec, Branná, Bruntál, Brušperk, Frýdek, Fulnek, Hlučín, Hranice, Javorník, Karviná, Kelč, Litovel, Mistek, Mohelnice, Odry, Opava, Moravská Ostrava, Přerov - Horní Město, Šternberk, Štíty, Šumperk, Tovačov, Uničov, Valašské Meziříčí, Vidnava, Zlaté Hory

Památkové rezervace vesnického typu

Střední Čechy, Praha

Praha: Praha 5 - Stodůlky, Praha 6 - Ruzyně; Kladno: Třebíz; Mělník: Dobřeň, Nosálov, Nové Osinalice, Olešno; Mladá Boleslav: Mužský, Víska; Nymburk: Bošín; Praha - západ: Dobrovíz; Příbram: Drahenice

Jižní Čechy

České Budějovice: Holašovice, Malé Chrášťany, Mazelov, Plástovice, Záboří; Prachatice: Dobrá, Stachy, Vodice, Volary, Nahořany; Tábor: Klečaty, Komárov, Mažice, Vlastibor, Zálší, Záluží

Západní Čechy

Cheb: Doubrava, Nový Drahov; Klatovy: Dobršín; Plzeň - město: Plzeň 2 - Božkov, Plzeň 2 - Koterov, Plzeň 8 - Černice; Rokycany: Ostrovec

Východní Čechy

Česká Lípa: Janovice, Lhota, Rané, Žďár; Děčín: Rumburk - Šmilovského ulice; Jablonec n. Nisou: Jizerka: , Železný Brod - Trávníky; Litoměřice: Starý Týn; Ústí nad Labem: Zubrnice

Jižní Morava

Chrudim: Hlinsko - Betlém; Jičín: Vesec; Náchod: Křinice; Semily: Horní Štěpanice, Lomnice n. Pop. - Karlov

Severní Morava

Bruntál: Heřmanovice; Olomouc: Příkazy; Opava: Lipina

Památkové zóny vesnického typu

Střední Čechy

Beroun: Korno, Mořinka, Olešná; Mělník: Střezivojice, Vidim, Jestřebice, Lobeč, Sitné; Mladá Boleslav: Březinka, Kluky, Loukov, Skalsko, Střehom; Nymburk: Pojedy, Sovenice, Vinice; Praha - východ: Lensedly; Praha - západ: Debrno; Příbram: Drahenice - Račany

Jižní Čechy

České Budějovice: Bavorovice, Bošilec, Božejov, Břehov, Dobčice, Dynín, Kojákovice, Lipanovice, Munice, Opatovice, Rožnov, Vitín, Zbudov; Český Krumlov: Čertyně, Krnín, Mirkovice, Pernek; Jindřichův Hradec: Lutová, Nová Ves, Pístina, Plačovice, Ponědražka, Příbraz, Žiteč; Písek: Budičovice, Krašovice, Květov, Putim, Smrkovice, Tukleky, Varvažov, Zahrádka, Žebrákov; Prachatice: Chalupy, Lažiště, Libotyně, Mahouš, Třešňový Újezdec, Vítějovice, Zvěřetice; Tábor: Bechyňská Smoleč, Nedvědice, Ounuz, Svinky

Západní Čechy

Domažlice: Kanice, Klenčí pod Čerchovem, Pocinovice, Stráž, Trhanov; Cheb: Dolní Lažany; Karlovy Vary: Beranov, Kojšovice, Kosmová, Popovice; Klatovy: Břežany, Hradešice, Ostřetice, Poleň, Velké Hydčice; Plzeň - jih: Lipnice, Mítov, Řesanice, Tymákov, Zahrádky; Plzeň - město: Plzeň - Křimice, Plzeň 1 - k.ú. Bolevec, Plzeň 4 - k.ú. Bukovec, Plzeň 4 - k.ú. Červ. Hrádek, Plzeň 4 - k.ú. Lobzy, Plzeň 4 - k.ú. Újezd, Radčice; Plzeň - sever: Dolany, Dýšina, Hlince, Jarov, Kyšice, Lhota, Nynice, Olešovice, Radějov, Studená; Rokycany: Dobřív, Jablečno, Podmokly, Vejvanov; Sokolov: Dolní Rychnov, Královské Poříčí; Strakonice: Jiřetice, Kloub, Koječín, Křtětice, Kváskovice, Zechovice; Tachov: Horní Jadruš, Chodský Újezd, Pačín, Prostiboř, Zadní Chodov

Severní Čechy

Česká Lípa: Bukovec, Kravaře, Sloup, Tubož, Velenice; Děčín: Kamenická Stráň, Vysoká Lípa; Litoměřice: Brocno, Dolní Nezly, Chotiněves, Rašovice, Slatina, Soběnice, Srdov; Louny: Stekník

Východní Čechy

Havlíčkův Brod: Petrovice; Chrudim: Svobodné Hamry; Jičín: Karlov, Nové Smrkovice, Studeňany

Jižní Morava

Blansko: Veselka; Brno - město: Tuřany - Brněnské Ivanovice; Hodonín: Javorník - Kopánky, Vápenky; Třebíč: Boňov; Vyškov: Lysovice, Zvonovice; Znojmo: Šatov, Vratěnín; Žďár nad Sázavou: Ubušínek

Severní Morava

Bruntál: Malá Morávka, Stará Ves - Žďárský Potok; Frýdek - Místek: Komorní Lhotka; Olomouc: Rataje, Senička; Přerov: Lhotka u Přerova, Stará Ves; Šumperk: Dlouhomilov, Jakubovice, Palonín; Vsetín: Velké Karlovice - m.č. Podštató

3 Seznam a kontakty na RPIC a BIC

REGIONÁLNÍ PORADENSKÁ A INFORMAČNÍ CENTRA (RPIC)				
<i>název, adresa</i>	<i>statutární zástupce</i>	<i>telefon</i>	<i>fax</i>	<i>e-mail</i>
Hlavní město Praha				
Direkta Group, s. r. o.				
Zenklova 37 Praha 8 180 00	PhDr. Vladimír Kokoška	284 823 642	266 310 751	rpic@rpic.direkta.cz
Jihočeský kraj				
Jihočeská hospodářská komora				
Husova 9 České Budějovice 370 01	Ing. Jan Kubeš	38 731 84 37(33)	38 731 84 31	jhk@jhk.cz
LEGRO PLUS, s. r. o.				
Rooseweltova 37 Český Krumlov 381 01	JUDr. Milena Nováková	380 711 562	380 711 562	ckrumlov@legroplus.cz
Jihomoravský kraj				
BEVE, s. r. o.				
Havlíčkova 7 Vyškov 682 01	PhDr. Antonín Holubář	517 347 332 517 347 256	517 347 332 517 347 256	beve.vy@infos.cz
Obchodní a hospodářská komora Brno				
Výstaviště 1 Brno 648 04	Ing. Petr Bajer	541 159 544 541 159 538	541 153 055	rpic-brno@ohkbrno.cz
Okresní hospodářská komora Břeclav				
Nám. T.G. Masaryka 13 Břeclav 690 02	Ing. Jan Kalužík	519 326 116	519 374 126	ohk@breclav.net

PROFIT, s. r. o.

Zelenářská 28/19 Znojmo 669 01	Ing. Jaroslav Kylián	515 266 851 777 271 026	515 266 868	rpic-zn@profitzn.cz
--------------------------------------	-------------------------	----------------------------	-------------	---------------------

Karlovarský kraj**Regionální hospodářská komora Poohří**

U divadla 339 Sokolov 356 01	Ing. Jan Novotný	352 638 486	352 638 487	rhkpoohri@mbox.vol.cz
------------------------------------	------------------	-------------	-------------	-----------------------

Královehradecký kraj**EPIS, s. r. o.**

Karla IV. 502 Hradec Králové 500 02	Ing. Jan Bartoš	495 523 514	495 530 206	epis@mbox.vol.cz
---	-----------------	-------------	-------------	------------------

PROFIT REAL, a. s.

Wolkerova 1749 Náchod 547 01	Mgr. Zdeněk Borna	491 420 046	491 420 046	profitreal@atlas.cz
------------------------------------	----------------------	-------------	-------------	---------------------

Liberecký kraj**Regioinfo, s. r. o.**

Jablonecká 8/31 Liberec 5 460 01	Ing. Alfons Rokoš	482 710 625 482 710 626	485 100 537	regio@mbox.vol.cz
--	----------------------	----------------------------	-------------	-------------------

Moravskoslezský kraj**Institut Rozvoje Podnikání, s. r. o.**

Michálkovická 1810/181 Ostrava 710 00	Doc. Ing. Dagmar Válková, CSc.	59 522 81 61 (doc. Válková) (62, 63, 64) 59 522 81 11 (recepce)	59 522 81 99	irp@irp.cz
--	--------------------------------------	---	--------------	------------

KAZUIST, s. r. o.

Husova 401 Třinec 739 61	JUDr. Jan Starzyk	558 335 479 558 331 103 558 331 104 558 331 106	558 331 105	rpic-trinec@trz.cz
--------------------------------	----------------------	--	-------------	--------------------

RPIC - ViP s. r. o.

Vrchlického sady 606 Karviná 735 06	Mgr. Zdeněk Karásek	596 311 523 596 611 953, 596611 794-6 (prac.Ostrava)	596 317 645	rpic@rpic-vip.cz
--	------------------------	---	-------------	------------------

RPIC, s. r. o.

Otická 10a Opava 746 01	Ing. Richard Neugebauer, CSc.	553 615 501(502)	553 615 501	rpic@iol.cz
-------------------------------	-------------------------------------	------------------	-------------	-------------

Sdružení Goodwill Frydek - Mistek

Prokopa Holého 400 Frýdek - Místek 738 01	Ing. Jiří Uherek	558 633 188	558 622 859	rpic@vos-goodwill.cz
--	------------------	-------------	-------------	----------------------

Olomoucký kraj**IRP - RPIC Jeseník, s. r. o.**

Masarykovo náměstí 159 Jeseník 790 01	Ing. Hana Klimešová	584 409 211-3	584 409 214	rpic@jes.cz
--	------------------------	---------------	-------------	-------------

RPIC - EKONOMSERVIS Přerov, s. r. o.

Blahoslavova 72/4 Přerov I - Město 750 02	Ing. František Schröpfer	581 204 397-8	581 204 397	rpic@ekonomservis.cz
--	-----------------------------	---------------	-------------	----------------------

Pardubický kraj**RPIC Pardubice, s. r. o.**

Nová 306 Pardubice 530 09	Ing. Miroslav Brún	466 415 687-9	466 415 690	rpic_pce@volny.cz
---------------------------------	-----------------------	---------------	-------------	-------------------

Plzeňský kraj**Institut průmyslového managementu, s. r. o.**

Univerzitní 22 Plzeň 320 00	Ing. Robert Caithaml	377 491 475 377 491 223	377 421 603	rpic-plzen@ipm-plzen.cz
-----------------------------------	-------------------------	----------------------------	-------------	-------------------------

Okresní hospodářská komora Klatovy

Nám. Míru 154 Klatovy 339 01	Ing. Václav Skala, Ph.D.	376 313 251	376 313 251	info@ohkklatovy.cz
------------------------------------	-----------------------------	-------------	-------------	--------------------

ZAPAD s. r. o.

B. Němcové 94 Tachov 347 01	Mgr. Kamil Báča	374 724 295	374 724 294	zapad@iol.cz
-----------------------------------	-----------------	-------------	-------------	--------------

Středočeský kraj

APIS Nymburk, s. r. o.

Boleslavská třída 2090 Nymburk 288 02	Ing. Milan Mach	325 512 372 325 514 209	325 512 372	apis@apis-nb.cz
--	-----------------	----------------------------	-------------	-----------------

CERT Kladno, s. r. o.

IV. ul. 135 Vinařice 273 07	Ing. Pavel Charvát	312 645 512	312 662 045	cert@cert.cz
-----------------------------------	-----------------------	-------------	-------------	--------------

FINVEST Příbram s. r. o.

Nám. T. G. Masaryka 1 PO Box 111 Příbram 261 81	Ing. Pavel Komrska	318 628 777	318 629 884	finvest@finvest.cz
---	-----------------------	-------------	-------------	--------------------

SIGMIN, a. s.

Karlovo náměstí 76 Kolín 280 00	Ing. Jindřich Syrový, MBA	321 715 036	321 715 036	info@sigmin.cz
--	------------------------------	-------------	-------------	----------------

Ústecký kraj

Okresní hospodářská komora Děčín

Pohraniční 1288/1 Děčín 405 01	Ing. Jiří Wedlich	412 511 925	412 511 925	info@ohkdecin.cz
---	-------------------	-------------	-------------	------------------

Okresní hospodářská komora v Ústí nad Labem

Velká hradební 8 Ústí nad Labem 400 01	Mgr. Josef Štolba	475 241 360	475 241 360	ohkul@mag-ul.cz
--	----------------------	-------------	-------------	-----------------

REGIONCONSULT s. r. o.

Nerudova 19 Chomutov 430 01	Ing. Josef Kadlec	474 625 879	474 652 121	region_consult@svc.cz
-----------------------------------	----------------------	-------------	-------------	-----------------------

RPIC Teplice s. r. o.

Krupská 12 Teplice 415 01	Ing. Josef Troller	417 538 156 417 531 482	417 531 482	info@rpicteplice.cz
---------------------------------	--------------------	----------------------------	-------------	---------------------

Kraj Vysočina

Hospodářská komora Jihlava

Křížová 2 Jihlava 586 01	JUDr. Tomáš Marek	567 309 320	567 320 170	hkjihlava@hkjihlava.cz
--------------------------------	----------------------	-------------	-------------	------------------------

IPI, v.o.s.

Strojírenská 34 Žďár nad Sázavou 591 01	Jiří Novotný	566 651 011	566 626 557	rpic-zr@ipi.cz
--	--------------	-------------	-------------	----------------

TEMPO - českomoravská auditorská s. r. o. - odštěpný závod Humpolec

Poděbradova 476 Humpolec 396 01	Ing. Pavel Malimánek	565 533 506 5 432 462 89 (kancelář Brno)	565 533 506 5 432 112 90 (kancelář Brno)	tempo@razdva.cz
---------------------------------------	-------------------------	--	--	-----------------

Zlínský kraj

JVM - RPIC, s. r. o.

Štefánikova 167 Zlín 760 30	Ing. Jiří Kučera	577 210 729 577 431 025	576 011 457	rpiczlin@jvmrpic.cz
-----------------------------------	------------------	----------------------------	-------------	---------------------

KREDIT, v.o.s.

Sokolská 1268 Valašské Meziříčí 757 01	Ing. Stanislav Pernický	571 613 419 (420, 421) 571 612 833	571 611 117	rpic@rpic- valasskemezirici.cz
---	----------------------------	--	-------------	-----------------------------------

PODNIKATELSKÁ A INOVAČNÍ CENTRA (BIC)

<i>název, adresa</i>	<i>statutární zástupce</i>	<i>telefon</i>	<i>fax</i>	<i>e-mail</i>
BIC České vysoké učení technické				
Plzeňská 221/130 Praha 5 150 00	Ing. Pavel Komárek, CSc.	257 199 912(5)	257 212 340	komarek@bic.cvut.cz
BIC Technologické centrum AV ČR				
Rozvojová 135 Praha 6 165 02	Ing. Karel Klusáček, CSc.	220 390 709	220 922 698	neborak@tc.cas.cz
BIC Brno, s. r. o.				
Příkop 4 Brno 602 00	Ing. Jaroslav Chaloupka, CSc.	545 176 130	545 176 120	bicbrno@bicbrno.cz
BIC Ostrava, s. r. o.				
Mostárenská 1 Ostrava 3 703 00	Ing. Jaroslav Kunčický, CSc.	595 957 458 595 954 331 595 956 902	595 926 751	bicova@bicova.cz
BIC Plzeň, s. r. o.				
Riegrova 1 Plzeň 306 25	Ing. Jana Klementová	377 23 53 79	377 23 53 20	bic@bic.cz

4 Statistika podnikatelských subjektů

Počet ke dni	31.12.1993	31.12.1994	31.12.1995	31.12.1996	31.12.1997	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002
Celkem platných ŽO	1 263 758	1 595 077	1 859 192	2 294 052	2 611 442	2 592 239	2 837 831	3 001 820	3 251 556	3 402 149
- pro živ. koncesované	124 558	147 668	165 602	142 933	148 897	101 811	128 932	130 223	131 688	131 972
- pro živ. vázané	203 508	239 092	269 919	269 128	241 446	197 494	190 604	234 405	259 390	270 550
- pro živ. řemeslné	224 947	245 711	271 678	385 043	440 265	467 606	506 165	543 986	594 780	619 826
- pro živ. volné	710 745	962 606	1 151 993	1 496 948	1 780 834	1 825 328	2 012 130	2 093 206	2 265 698	2 379 801
ŽO pro fyzické osoby	1 030 631	1 276 164	1 489 570	1 813 155	2 057 035	2 068 990	2 241 460	2 351 737	2 505 503	2 608 175
ŽO pro právnické osoby	233 127	318 913	369 622	480 897	554 407	523 249	596 371	650 083	746 053	793 974
ŽO pro cizince	8 823	19 858	43 335	54 745	77 097	52 687	68 586	72 471	78 423	75 661
Podnikatelé celkem	889 857	1 113 920	1 243 637	1 470 845	1 648 872	1 590 810	1 713 134	1 783 203	1 861 705	1 908 306
- fyzické osoby	794 937	985 930	1 116 803	1 301 818	1 456 829	1 422 252	1 523 553	1 578 323	1 634 811	1 676 221
- právnické osoby	94 920	127 990	126 834	169 027	192 043	168 558	189 581	204 880	226 894	232 085
Podnikatelé cizinci celkem	7 292	18 540	36 996	45 498	63 501	43 244	58 386	61 340	64 000	60 532
Počet obyvatel	10 328 970	10 334 013	10 334 404	10 325 058	10 315 923	10 309 366	10 303 036	10 293 662	10 292 933	10 182 471
Počet ŽO na 1000 obyvatel	122,35	154,35	179,90	222,18	253,15	251,45	275,44	291,62	315,90	334,12
Podnikatelů na 1000 obyvatel	86,15	107,79	120,34	142,45	159,84	154,31	166,27	173,23	180,87	187,41
Počet ŽO na 1 podnikatele	1,42	1,43	1,49	1,56	1,58	1,63	1,66	1,68	1,75	1,78